

Nr.247/ 11.12.2023

**RAPORTUL DE ACTIVITATE AL INSTITUTULUI DE ARHEOLOGIE ȘI
ISTORIA ARTEI ÎN ANUL 2023¹**

1. LUCRĂRI DIN PLAN REALIZATE:

În anul 2023 aveau termen de finalizare următoarele lucrări de plan:

**Programul I - Contribuții la arheologia și istoria veche a Transilvaniei în context european.
Abordări interdisciplinare.**

- Vitalie Bârcă, *Locuirea dacică din preajma frontierei sud-vestice a Daciei romane. Așezarea de la Arad-Tisa Nouă (situl B_06)* (planificare: 2020-2023; program I, proiect nr. 2). Prelungit la cerere.
- Coriolan H. Opreanu, în cadrul proiectului C. H. Opreanu, V. Lăzărescu, "Clădirea ballistarium din castrul de la Porolissum. Contribuții la cunoașterea artileriei în armata romană" - catalogarea proiectilelor și armelor ofensive metalice; stabilirea etapelor cronologice pe baza stratigrafiei și a pieselor databile găsite în contexte sigure și redactarea finală a capitolului (planificare: 2023, program I, proiect nr. 4).
- Sorin Cociș, *Vicusul roman de la Optatiana, Contribuții la viața economică a Daciei romane.* (planificare: 2023, finalizare iulie 2023; program I, proiectul nr. 10).
- Mihaela Sanda Salontai, *Mănăstirile călugărițelor franciscane din Transilvania în secolele XV-XVI* (planificare 2022-2023, predată iulie 2023; program II, proiectul nr. 2).

¹ Raportul de activitate este redactat pe baza rapoartelor individuale ale membrilor Institutului de Arheologie și Istoria Artei și cuprinde activitatea desfășurată din luna noiembrie 2022 până în luna noiembrie 2023, completat cu datele furnizate de membrii Institutului pe lunile noiembrie și decembrie 2023. Responsabilitatea pentru corectitudinea informațiilor cuprinse în raport aparține fiecărui cercetător.

În anul 2023 s-au derulat următoarele proiecte și contracte aferente Programului II de cercetare:

Programul II – Cercetări arheologice de teren

A) Săpături arheologice sistematice

1. Proiectul: *Complexul arheologic Porolissum, jud. Sălaj*, responsabil șantier C. H. Opreanu (IAIA Cluj-Napoca), responsabil sector V.-A. Lăzărescu (IAIA Cluj-Napoca), colectiv: S. Cociș (IAIA Cluj-Napoca), Horea Pop (MJIAZ), colaborare cu Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău. Campania planificată în acest an nu s-a desfășurat din lipsă de fonduri.

2. Proiectul: *Șantierul arheologic Sântana – Cetatea Veche, jud. Arad*. Responsabil de șantier F. Gogâltan. Colectiv: Colectiv: dr. Victor Sava, dr. Dragoș Diaconescu. Colaboratori: Complexul Muzeal Arad și Muzeul Banatului din Timișoara. Finanțare: Complexul Muzeal Arad (120.000 RON) și Ministerul Culturii (25.000 RON).

3. Proiectul: *Șantierul arheologic Sântion – Dealul Mânăstirii*. Responsabil de șantier F. Gogâltan. Colectiv: drd. Gruia Fazecaș, drd. Zoltan Katócz, drd. Kitti Fehete-Porsztner, dr. Andrea Demjén, dr. Florin Sfrengu. Colaboratori: Muzeul Țării Crișurilor Oradea, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei Cluj Napoca, Universitatea din Oradea. Finanțare: Muzeul Țării Crișurilor Oradea (50.000 RON).

4. Proiectul: *Ulpia Traiana Sarmizegetusa, com. Sarmizegetusa, jud. Hunedoara*. Responsabil de șantier dr. Felix Marcu. Colectiv: Felix Marcu, Ioan Piso, Ovidiu Țentea, Florian Matei-Popescu, Vitalie Bârcă. Instituțiile care colaborează în proiect: Universitatea Babeș-Bolyai, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul de Istorie a Transilvaniei, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Institutul de Arheologie și Istoria Artei Cluj-Napoca.

5. Proiectul: *Necropolele din epoca fierului de la Sâncrai-Darvaș, oraș Aiud, jud. Alba*. Responsabil șantier: Aurel Rustoiu; Colectiv: Mariana Elena Egri, Andreea Maria Drăgan (Institutul de Arheologie și Istoria Artei Cluj-Napoca); Gabriel-Dan Balteș, Gabriel Tiberiu Rustoiu (Muzeul Național al Unirii Alba Iulia); Adrian Cătălin Căsălean, Iosif Vasile Ferencz (Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva); Andrei-Valentin Georgescu (Muzeul Național al Banatului Timișoara); Elena Beatrice Ciută (Universitatea 1 Decembrie 1918 Alba Iulia). Parteneri: Muzeul Național al Unirii din Alba Iulia, Universitatea 1 Decembrie Alba Iulia, Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva, Muzeul Banatului Timișoara.

6. Proiectul: *Vila romană de la Alba Iulia-Oarda, jud. Alba*; Responsabil șantier: Aurel Rustoiu; Colectiv: Mariana Elena Egri, Andreea Maria Drăgan (Institutul de Arheologie și Istoria Artei Cluj-Napoca); Gabriel-Dan Balteș, Gabriel Tiberiu Rustoiu (Muzeul Național al Unirii Alba Iulia); Adrian Cătălin Căsălean, Iosif Vasile Ferencz (Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva); Andrei-Valentin Georgescu (Muzeul Național al Banatului Timișoara); Elena Beatrice Ciută (Universitatea 1 Decembrie 1918 Alba Iulia). Parteneri: Muzeul Național al Unirii din Alba Iulia, Universitatea 1 Decembrie Alba Iulia, Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva, Muzeul Banatului Timișoara, University of British Columbia Vancouver (Canada).

7. Proiectul: *Necropola de la Ocnîța (Buridava)* (jud. Vâlcea). Responsabil A. Bărbulescu, finanțator Universitatea Pitești. S. Cociș, membru în colectiv.

8. Proiectul: *Cimitirul din secolele VII-VIII de la Noșlac, jud. Alba*. Responsabil de șantier: Călin Cosma. Colectiv: Dobos Alpar, Gall Erwin, Szenté Gergely. Instituțiile care colaborează în proiect: Institutul de arheologie și Istoria Artei din Cluj Napoca, Muzeul de Istorie a Transilvaniei din Cluj Napoca, Institutul de Arheologie Vasile Pârvan din București, Muzeul Național al Unirii Alba Iulia, Magyar Nemzeti Múzeum. Surse de finanțare: Grant -Production, redistribution and society in the early medieval Middle Danube Basin. Tracing the local in the emerging European world system (7th–11th centuries AD), Magyar Nemzeti Múzeum.

9. Proiectul: *Cetatea dacică de la Ardeu*, comuna Balșa, jud. Hunedoara / Punct: Dealul Judelui; Responsabil șantier : Iosif Ferencz (Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva). Membru în colectiv: Andreea Drăgan (IAIA Cluj-Napoca). Colaborare între Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva, Universitatea de vest Timișoara și IAIA Cluj-Napoca.

10. Proiectul interdisciplinar: *Jucu de Sus-TETAROM III ('Râțul boiler')*; responsabil șantier – Ioan Stanciu; Colectiv: Kori-Lea Filipek (University of Derby; Transylvania Bioarchaeology – proiect co-ordinator and Lab Director), Katie White-Iribhogbe (research associate, SOAS, University of London); colaborare cu „Transylvania Bioarchaeology” și Universitatea din Durham; finanțare „Transylvania Bioarchaeology”, șantier școală și activitate de laborator.

11. Proiectul: *Sutor, jud. Sălaj*, responsabil șantier S. Cociș (IAIA Cluj-Napoca), colectiv: V.-A. Lăzărescu, M. Bărbulescu, C. H. Opreanu, S. Socaciu, K. Vago, Sz. Ferencz (IAIA Cluj-Napoca), D. Deac (MJIA Zalău), colaborare Institutul de Arheologie și Istoria Artei Cluj-Napoca și Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău, surse de finanțare: Ministerul Culturii prin Programul național de finanțare a cercetării arheologice sistematice - 2023, valoarea finanțării: 17500 RON de la Ministerul Culturii și 12500 RON de la Institutul de Arheologie și Istoria Artei Cluj – fonduri proprii din contracte de cercetare preventive, săpături sistematice, septembrie 2023.

12. Proiectul: *Înlăceni*, jud Harghita, Castrul roman, responsabil de șantier Z. Visy, membrii în colectiv S. Cociș, Sz. P. Pánczél, Al. Popa, K. Sidó. Colaborare cu Universitatea Pecs, Muzeul Cristurul Secuiesc, finanțator Universitatea Pecs (20000 lei).

13. Proiectul: *Cugir-Cetate*, jud. Alba, cetatea dacică; Responsabil șantier: Aurel Rustoiu; Colectiv: Mariana Elena Egri, Andreea Maria Drăgan, Marina Musteață (Institutul de Arheologie și Istoria Artei Cluj-Napoca); Gabriel-Dan Balteș, Gabriel Tiberiu Rustoiu (Muzeul Național al Unirii Alba Iulia); Adrian Cătălin Căsălean (Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva); Elena Beatrice Ciută (Universitatea 1 Decembrie 1918 Alba Iulia). Parteneri: Muzeul Național al Unirii din Alba Iulia, Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva, Finanțare: Consiliul Județean Alba; valoare finanțare: 65000 RON.

14. Proiectul: *Căpâlna*, jud Alba, cetatea dacică; Responsabil șantier: Aurel Rustoiu; Colectiv: Mariana Elena Egri, Andreea Maria Drăgan, Marina Musteață (Institutul de Arheologie și Istoria Artei Cluj-Napoca); Gabriel-Dan Balteș, Gabriel Tiberiu Rustoiu (Muzeul Național al Unirii Alba Iulia); Adrian Cătălin Căsălean (Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva); Elena Beatrice Ciută (Universitatea 1 Decembrie 1918 Alba Iulia). Parteneri: Muzeul Național al Unirii din Alba Iulia, Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva, Finanțare: Consiliul Județean Alba; valoare finanțare: 65000 RON.

15. Proiectul: *Crivina*, com. Nădrag, jud. Timiș, Punct: *Leopoldsberg/Situl arheologic de la Crivina - Leopoldsberg*; responsabil de șantier Dragoș Diaconescu (MNaB Timișoara); colectiv: Andrei Georgescu (MNaB Timișoara), Dragoș Diaconescu (MNaB Timișoara), Bogdan Calotă (MNaB Timișoara); Marina Musteață (IAIA Cluj-Napoca); Bogdan Lăpușan; Ionuț Materniuc (MNaB Timișoara), Ștefan Popa (MNaB Timișoara); instituții colaboratoare: MNaB Timișoara, IAIA Cluj-Napoca.

B) Săpături arheologice preventive și supravegheri arheologice

1. **Suceagu – Rădaia**, jud. Cluj, responsabil șantier: V.-A. Lăzărescu (IAIA Cluj-Napoca), colectiv: S. Cociș, C. H. Opreanu (IAIA Cluj-Napoca), S. Socaciu (UBB Cluj-Napoca), cercetare arheologică preventivă, contract nr. 2548/04.07.2023, valoare contract: 20.000 RON.

2. **Cluj-Napoca**, str. Ion Bob, nr. 7, jud. Cluj, responsabil șantier: S. Cociș (IAIA Cluj-Napoca), colectiv: V.-A. Lăzărescu (IAIA Cluj-Napoca), supraveghere arheologică, contract nr. 623/25.02.2023, valoare contract: 24.000 RON.

3. **Moldovenești**, jud. Cluj, responsabil șantier: V. Bârcă (IAIA Cluj-Napoca), colectiv: V.-A. Lăzărescu (IAIA Cluj-Napoca), cercetare arheologică preventivă, Instituția organizatoare: IAIA Cluj-Napoca, valoare contract: 2000 RON

4. **Cluj-Napoca**, str. Cetății nr. 23-23a, responsabil de șantier: dr. Vitalie Bârcă. Valoare contract: 6000 RON.

5. **Cluj-Napoca**, str. Alexandru Macedonski nr. 11-13, responsabil șantier: V. Bârcă (IAIA Cluj-Napoca), colectiv: dr. Sorin Cociș (IAIA Cluj-Napoca). Valoare contract: 1000 RON.

6. **Comuna Bonțida**, supraveghere arheologică introducere conductă apă, responsabil C. Cosma, valoare 7300 lei.

7. **Cluj Napoca**, str. Josef Attila nr. 13, supraveghere arheologică groapă fundație casă, responsabil C. Cosma, valoare 2000 lei.

8. **Cluj –Napoca**, Str. Dostoievski nr. 28, supraveghere arheologică, responsabil C. Cosma, valoare 4000 lei.

Programul III - Contribuții la istoria artei medievale și premoderne din Transilvania

Proiect nr. 2: - Mihaela Sanda Salontai, *Mănăstirile călugărițelor franciscane din Transilvania în secolele XV-XVI* (planificare 2022-2023, predată iulie 2023).

2. LUCRĂRI DIN PLAN NOI SAU AFLATE ÎN LUCRU ȘI CARE SE CONTINUĂ:

A) Programul I - Contribuții la arheologia și istoria veche a Transilvaniei în context european. Abordări interdisciplinare.

PROIECTUL NR. 1 (Temele 1 și 3): *Arheologia peșterilor din endocarstul Munții Pădurea Craiului*. COORDONATOR: CS I, Dr. habil. Florin Gogâltan. Perioada: 2023-2024. Pe parcursul anului 2023 s-au făcut mai multe deplasări/intrări la Peștera Izbuluc Topliței de Vida în vederea prelevării de probe ADN și pentru a însoți antropologul fizic în vederea realizării unor observații de suprafață asupra resturilor umane aflate pe talvegul peșterii și a stabili potențialul lor științific. De asemenea a început prelucrarea materialului arheologic descoperit în cursul campaniei anului 2022 și digitalizarea documentației. Din motive financiare, așa cum ne-am propus pentru campania anului 2023, nu s-au mai putut continua săpăturile în Caseta 1, pentru a finaliza profilul stratigrafic de la intrarea în Peștera Uscată. Am continuat repertorierea peșterilor cu potențial arheologic din endocarstul Munților Pădurea Craiului, în vederea obținerii unei imagini de ansamblu asupra activităților umane de-a lungul timpului.

PROIECTUL NR. 2 (Tema 1): *Locuirea dacică din preajma frontierei sud-vestice a Daciei romane. Așezarea de la Arad-Tisa Nouă (situl B_06)*. COORDONATOR: CS II, dr. Vitalie

Bârcă. Perioada: 2020-2023. Prolungit la cerere până în 2024. În cursul anului 2023 a fost completat catalogul descoperirilor. Au fost prelucrate în format digital desenele din 15 complexe. A fost completată lista bibliografică. A fost efectuată analiza parțială a structurii artefactelor din complexe. A fost elaborată ilustrația materialului arheologic din cadrul a 12 complexe. A fost elaborată tipologia materialului ceramic modelat cu mâna. A fost realizat un studiu dedicat ceștilor și cupelor modelate cu mâna ce a fost predat spre publicare într-un volum ce va fi publicat la Iași. A fost susținută o comunicare științifică legată de vestigiile din așezarea de la Arad-Tisa Nouă (situl B_06).

PROIECTUL NR. 3 (Temele 1 și 3): *Ceramica pictată de a doua epocă a fierului din România în context european. Implicații culturale, sociale și economice.* COORDONATOR: CS, dr. Andreea Maria Drăgan. Perioada 2022-2024. Obiectivele stabilite pentru al doilea an al planului de cercetare individuală, presupunând analiza informațiilor primare, au fost realizate în mare parte. Informațiilor culese deja anul viitor i se adaugă un alt lot de piese din Slovacia, de la Bratislava și Komarnó. Au fost realizate poze de piese și macro pentru întreg lotul, pentru a putea realiza o analiză statistică relevantă. Anul acesta au fost finalizate analizele mineralogice pe trei grupuri de ceramică pictată de a doua epocă a fierului identificate în România, conform planului. Analizele de conținut sunt încă în curs de contractare. De asemenea, analizele de pigment au fost neconcludente și trebuie repetate. Rezultatele analizelor mineralogice au fost deja prezentate în cadrul unui poster la conferința internațională Keltove/Kelten/The Celts, anul acesta organizată la Jičín, în Cehia. Totodată, s-a început pregătirea manuscrisului pentru catalogul ceramicii pictate din județul Sălaj, înscris în obiectivele programului de cercetare.

PROIECTUL NR. 4 (Tema 1): *Clădirea ballistarium din castrul de la Porolissum. Contribuții la cunoașterea artileriei în armata romană.* COORDONATORi: CS I, dr. habil. C. H. Opreanu-2023; CS II, dr. V. Lăzărescu 2023-2025. Perioada: 2023-2025. Colectiv de cercetare: Dr. Habil. Coriolan H. Oprean, Dr. Vlad A. Lăzărescu. Pentru anul 2023 au fost prelucrate grafic cea mai mare parte a planurilor de săpătură împreună cu digitalizarea lor și integrarea în mediul GIS pentru a putea realiza distribuția spațială a tuturor pieselor mărunte descoperite. În același timp a fost realizată catalogarea și inventarierea tuturor pieselor mărunte însumând un număr de 1555 astfel de artefacte, precum și ilustrația grafică a acestora. În același timp au fost catalogate, inventariate și ilustrate grafic și piesele mărunte dintr-o altă clădire cu o planimetrie similară însă amplasată în imediata apropiere a *porta principalis sinistra*, însumând un număr suplimentar de 111 piese. Putem considera așadar că obiectivele asumate pentru anul 2023 au fost realizate.

PROIECTUL NR. 5 (Temele 1 și 2): *Fenomene economice monetare relevate de teaurizarea monetară în provincia Dacia (sec. II-III p.Chr.).* COORDONATOR: CS I, dr. habil. Cristian Găzdac. Perioada: 2019-2024. Au fost susținute mai multe conferințe internaționale care prezintă realizările din planul de cercetare, au fost publicate studii și cărți pe aceeași temă.

PROIECTUL NR. 6 (Tema 3): *Rolul cultural și simbolic al cerceilor în societatea transilvăneană din secolele VII-VIII.* COORDONATOR: CS I, dr. habil. Călin Cosma. Perioada: 2023-2024. În primul an de cercetare am delimitat spațiul geografic precum și perioada de timp supuse investigației științifice. Am motivat din punct de vedere științific necesitatea dezvoltării subiectului *Rolul cultural și simbolic al cerceilor în societatea transilvăneană din secolele VII-VIII.* Primele obiective referitoare la catalogarea, tipologia, analogiile și cronologia cerceilor din secolele VII-VIII din Transilvania au fost finalizate. Ele au fost făcute publice în cadrul unor sesiuni științifice.

PROIECTUL NR. 7 (Tema 1): – *Evidența arheologică și procesul de structurare a locuirii medievale timpurii (sec. VII-IX/X) într-un spațiu situat la granița Khaganatului Avar – nord-vestul României.* COORDONATOR: CS I, dr. Ioan Stanciu. Perioada: 2022–2025.

Sinteză: structuri economice și reflexe sociale, “modelul societății slave timpurii” (a doua jumătate a sec. VI și prima jumătate a sec. VII), cu examinarea întregului spațiu al bazinului superior al Tisei (nord-vestul României, nord-estul Ungariei, Slovacia estică, Ucraina ciscarpatică) *Early Slavs' Production...; The archaeological site at Săcueni...*

Sinteză: structuri economice – subzistența prin agricultură și, în relație, aspecte reconstituibile ale structurilor sociale; semne ale configurării societății medieval timpurii; evidența arheologică și posibilități de interpretare în cazul părții de nord-vest a României; trimiteri și comparații la datele cunoscute din întreaga arie a Tisei Superioare și Transilvania; asemănări și diferențe în raport cu Europa Centrală în general — *Agriculture and Subsistence...*

Monografia așezării *Situl 5 Satu-Mare-Varianta Ocolitoare* (a doua jumătate a sec. VI și prima jumătate a sec. VII, săpătură în anul 2018), propusă ca demers secundar în cadrul lucrării de plan: prelucrarea primară a inventarului (aproape exclusiv ceramică, în cantitate foarte mare) a fost finalizată; aproape în întregime materialul a fost desenat; pe măsura prelucrării, au fost realizate doar câteva planșe, în aceeași proporție catalogul; demers definitiv în legătură cu fixarea cadrului natural în care așezarea a evoluat, aspecte ale vechiului peisaj și ale paleoclimei.

În strânsă legătura cu tema de plan, am introdus prelucrarea unui atelier de olărie (probabil un veritabil centru de producție, sec. VI p.Chr.) – cercetare preventivă a Institutului din anul 2019, Pecica, jud. Arad. Astfel de descoperiri rămân foarte rare până acum. Miza este una importantă,

tocmai pentru că oferă posibilitatea de a examina un segment important (producția olăriei) al unui presupus proces local de tranziție de la o “antichitate târzie” regională (Transilvania și vestul României/parte centrală a Câmpiei Tisei) la societatea medievală timpurie, în termenii fenomenului continuității/discontinuității în planul culturii materiale, alături de alte conotații. Este un aspect important al mizei inițial asumate prin lucrarea de plan. Am respălat materialul, au fost separate categorii tehnologice, în mică măsură întregiri parțiale ale vaselor.

PROIECTUL NR. 8 (Temele 2, 1 și 3): *Mobilități individuale și colective în Transilvania epocii fierului: contribuții arheologice și istorice la evoluția cultural-cronologică a comunităților din spațiul intra-carpatic al României.* COORDONATOR : CS I, dr. Habil. Aurel Rustoiu. Perioada: 2023-2028. Au fost realizate activitățile preconizate pentru prima etapă de implementare a proiectului: documentarea bibliografică teoretică, arheologică și multidisciplinară.

PROIECTUL NR. 9 (Temele 3 și 1): *Religie și comunitate la Apulum. Studiu de caz – cultele de mistere.* COORDONATOR: CS II, dr. habil. Mariana Elena Egri. Perioada: 2022 – 2025. Planul de lucru prevăzut pentru acest an a presupus realizarea următoarelor activități:

- Selectarea contextelor arheologice relevante din Mithraeum-ul III;
- Analizarea arheologică primară a inventarelor, inclusiv identificare tipo-cronologică și funcțională a artefactelor și analiza statistică;
- Ilustrarea materialului arheologic;
- Colectarea probelor pentru analizele interdisciplinare de laborator și identificare surselor de finanțare pentru realizarea acestora;
- Prezentarea și publicarea unor rezultate preliminare și studii de caz.

Toate activitățile de cercetare programate pentru această etapă au fost finalizate integral. De asemenea, a fost finalizată documentația grafică și fotografică a inventarelor din contextele relevante. Analizele interdisciplinare de laborator din acest an au inclus probele de tencuială pictată, ceramică glazurată și artefacte din piatră (altele decât materialele de construcție și elementele arhitectonice) provenite din mithraeum-ul III de la Apulum. De asemenea au fost realizate primele modele fotogrammetrice și reconstituiri digitale ale unor artefacte cu inscripții incizate, ale unor elemente arhitecturale și ale unor mecanisme din fier din același mithraeum. Aceste analize interdisciplinare au fost finanțate printr-un grant acordat de SSHRC Canada și prin programul anual de cercetări arheologice sistematice al MNUAI, cu care Institutul a încheiat un protocol de colaborare științifică.

O bună parte dintre rezultatele obținute în acest an în cadrul proiectului au fost prezentate în cadrul unor manifestări științifice naționale și internaționale. De asemenea, au fost publicate sau propuse spre publicare o serie de studii de caz preliminare care valorifică aceste rezultate.

PROIECTUL NR. 10 (Tema 1): *Vicusul roman de la Optatiana. Contribuții la viața economică a Daciei romane.* COORDONATOR: S. Cociș până în iulie 2023, V. Lăzărescu în continuare. Perioada: 2023. Proiectul a fost planificat pentru anul 2023, în calitate de membru al proiectului (V. Lăzărescu), am ajutat la modelarea GIS a posibilului traseu al drumurilor romane ce se intersectau în imediata apropiere a castrului și vicus-ului militar de la Sutor, respectiv drumul imperial *Napoca – Porolissum* și artera acestuia ce lega zona de intersecție cu castrul de la Bologa cel mai probabil. În același timp am ajutat la stabilirea cronologiei celor două artere prin analiza distribuției spațiale a materialelor cu putere de datare, rezultatele ilustrând o diferență cronologică între cele două artere rutiere, o situație ce se potrivește cu datele epigrafice sugerate de stâlpii miliari de la Mera și de la Almașu Mare. Împreună cu descrierea analogiilor și prezentarea altor segmente de drum păstrate, precum și prin studierea bibliografiei anterioare cu referire specială asupra rețelei rutiere din Dacia Porolissensis, a putut fi izolat un posibil traseu pentru cele două artere menționate mai sus, modelat pe baza informațiilor anterioare și integrate în mediul GIS printr-un algoritm de predicție. Așadar putem considera că și în acest caz obiectivele asumate pentru anul 2023 au fost realizate.

B) Programul III – Contribuții la istoria artei medievale și premoderne din Transilvania

PROIECTUL NR. 1: *Digitalizare și cercetare fundamentală: Arhiva de istoria artei a Institutului de Arheologie și Istoria Artei în format digital (DigitARS).* COORDONATOR : CS II, dr. Cirpian Firea. Colectiv : Ciprian Firea, CS, dr. Saveta Pop. Perioada : 2023-2025. Anul acesta s-a lucrat la evaluarea fondului de arhivă disponibil și s-au efectuat cca. 300 de scannuri, conform planificării.

PROIECTUL NR. 2: *Mănăstirile călugărițelor franciscane din Transilvania în secolele XV-XVI.* COORDONATOR: CS II dr. Mihaela Sanda Salontai. Perioada: 2022-2023. Finalizat.

PROIECTUL NR. 3: *Studiu comparativ al iconografiei picturii bisericești din Transilvania și Țara Românească, secolul al XVIII-lea (I).* COORDONATOR: CS III dr. Elena-Dana Prioteasa. Perioada: 2023-2024. Au fost identificate și definite principalele teme de investigare.

3. PUBLICAȚII ALE MEMBRILOR INSTITUTULUI DE ARHEOLOGIE ȘI ISTORIA ARTEI

3a. Reviste ISI publicate peste hotare

Autor 1/Autor 2/.../Autor x, Titlul studiului, Titlul revistei, număr, an apariție, pagini.

1. **Vitalie Bârcă**, Lavinia Grumeza, *Clothes Make the Woman: The Beads Fashion in the Sarmatian Cemetery from Hunedoara Timișană*, **Краткие сообщения Института археологии / Kratkie soobshcheniya Instituta arkheologii / Brief Communications of the Institute of Archaeology** 268, 2022, p. 19-31 (DOI: <http://doi.org/10.25681/IARAS.0130-2620.268.19-31>) (Web of Science, SCOPUS, EBSCO, ERIH Plus).
2. Al. Hegyi, **V.-A. Lăzărescu**, M. Pisz, L. Lenkey, M. Pethe, Al. Onaca, M. Nica, *Geophysical Investigations within the Latus Dextrum of Porolissum Fort, Northwestern Romania. The Layout of a Roman Edifice*. *Heritage* 6, 2023, p. 829-848.
3. A. Agapiou, Al. Hegyi, **Fl. Gogâltan**, A. Stăvilă, V. Sava, A. Sarris, C. Floca, L. Dorogostaisky, *Exploring the largest known Bronze Age earthworks in Europe through medium resolution multispectral satellite images*, în *International Journal of Applied Earth Observation and Geoinformation*, 118, 2023, 103239.

3b. Reviste ISI publicate în țară

Autor 1/Autor 2/.../Autor x, Titlul studiului, Titlul revistei, număr, an apariție, pagini.

1. **Vitalie Bârcă**, Cristinel Plantos, George Valentin Bounegru, Andrei Melincianu, *Preliminary data on the rescue archaeological excavations of Alba Iulia - Republicii Blvd. no. 3*, **Journal of Ancient History and Archaeology**, 10/3, 2023, p. 75-135 (Revistă indexată Web of Science, SCOPUS, ERIH Plus, DOAJ, Google Scholar, CEEOL, CNCS A).
2. **C. Găzdac**, **V. A Lăzărescu**, **S. Cociș**, Coins in archaeological context. (III) The vicus of the the auxiliary fort from Sutor (Romania, Sălaj county), *Journal of Ancient History and Archaeology*, 9.4.2022, p.27-80.
3. **Găzdac, C.** (2023): In-out and near. Patterns of hoarding in pre-, during- and post Roman Dacia. The benefits of using a large database – Coin Hoards of the Roman Empire Project (CHRE), *Journal of Ancient History and Archaeology* 10/1, 222-239 (DOI: 10.14795/j.v10i1.859).

4. **Găzdac, C., Zăgreanu, R.** (2023): Roman coins – non-Roman owner. The hoard of Roman imperial coins from Bistrița – Poșot forest, Romania, *Journal of Ancient History and Archaeology* 10/2, 59-73 (DOI: 10.14795/j.v10i2.871).
5. **B. Ciută, Fl. Gogâltan,** *Vegetal ritual offerings from the Late Bronze Age pit from Vlaha-Pad site, Cluj county, Romania,* în *Journal of Ancient History and Archaeology*, 9, 3, 2022, p. 85-92.
6. **I. Stanciu,** *Early Slavs' Production and subsistence activities. Case study – The area of the Upper Tisza River Basin (ca. second half of the 6th century – first half of the 7th century AD).* *Journal of Ancient History and Archaeology* 10.1, 2023, p. 68–117 [DOI: 10.14795/j.v10i1.852].

3c. Articole în volume colective publicate în țară

Autor 1/Autor 2/.../Autor x, Titlul studiului, În: Editori, Titlul volumului, loc apariție, an apariție, pagini, editura, ISBN.

1. George Valentin Bounegru, **Vitalie Bârcă**, Cristinel Plantos, Costin Daniel Țuțuianu, Andrei Melincianu, *Alba Iulia, jud. Alba Punct: Bulevardul Republicii nr. 3.* In: **Cronica Cercetărilor Arheologice din România, Campania 2022**, București, Institutul Național al Patrimoniului.- Consiliul Județean Dâmbovița 2023, p. 467-468.
2. **Sorin Cociș, Vlad-Andrei Lăzărescu, Mihai Bărbulescu, Coriolan Horațiu Opreanu, Vitalie Bârcă**, Szabolcs Ferencz, Sergiu Socaciu, Răzvan George Postoș, Ákos Gerszon Kővecsi, Alina Piticar, Gelu Copos, Katalin Vágó, *Sutor, com. Zimbor, jud. Sălaj Punct: Valea Căpușului.* In: **Cronica Cercetărilor Arheologice din România, Campania 2022**, București-Dâmbovița: Institutul Național al Patrimoniului - Consiliul Județean Dâmbovița, 2023, p. 647-655.
3. **Vitalie Bârcă**, *The Sarmatian burial of Chiscani – “sat” (Brăila County). Notes on the grave goods and on the grave dating.* In: S. Mustață, V.-A. Lăzărescu, V. Bârcă, V. Rusu-Bolindeț, D. Matei (eds.), **FABER: Studies in Honour of Sorin Cociș at his 65th Anniversary**, Cluj-Napoca: Mega Publishing House 2022, p. 139-163. (Editură indexată CNCS A).
4. George Valentin Bounegru, **Vitalie Bârcă**, Cristinel Plantos, Costin Daniel Țuțuianu, Andrei Melincianu, *Cercetări arheologice recente la Apulum. Necropola nordică.* In: **Cercetări recente în orașe și alte așezări civile ale Daciei Romane**, Cluj-Napoca: Mega 2023 (Editură indexată CNCS A). ISBN 978-606-020-724-5.
5. R. Lupescu, **S. Cociș**, Ansamblul fortificat al Porții Podului din Cluj. In: G.D. Iegar, P. L. Szöcs, G. Rusu, Fl. Vasilescu, (eds) *Evul mediu neterminat, A befejezetlen középkor, The unfinished Middle Ages, Studies in honour of professor Adrian Andrei Rusu on his 70th birthday*, Editura MEGA, Cluj Napoca 2022, p.533-582. ISBN 978-606-020-533-3

6. **S. Cociș**, C. A. Bărbulescu, O. Udrescu, Din istoriile unui sit arheologic: fibule redescoperite de la Ocnița-Buridava. In: Maria-Magdalena Ștefan, Alexandru Popa, Dan Ștefan, (eds), *Arheologia trecerii de la epoca târzie a fierului la epoca romană în Dacia, Contacte și conflicte în secolele I –II p. Chr.* Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni Sfântu-Gheorghe, 2022, p.295-343. ISBN 978-606-537-603-8.
7. **S. Cociș**, V.-A. Lăzărescu, S.T. Socaciu, Date despre o nouă teracotă votivă de tip Dominus et Domina recent descoperită la Optatiana/Sutoru, jud. Sălaj. In: C. Firea, A. Rustoiu, C H. Opreanu (editori), *SUB SEMNUL ARTEI, Studii în onoarea academicianului MARIUS PORUMB la 80 de ani*, Editura Mega. Cluj-Napoca 2023, p.201-210. ISBN 978-606-020-696-5.
8. C. A. Bărbulescu, **S. I. Cociș**, O. Udrescu, L. Mecu, A. Nălbitoru, C.Tulugea, I. Tuțulescu, I. A. Pițigoi, Ocnița, oraș Ocnele Mari, jud. Vâlcea, [Buridava] Punct: Dealul Cosota, Terasa VIII (situl Buridava). *Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 2022, Târgoviște 2003*, p. 271-.275. ISSN 2343 – 919X.
9. **Andreea Drăgan**, Impactul expansiunii romane în zona Porților de Fier. Despre frontiere fizice și culturale la Dunărea de Jos în secolul I p. Chr.. În: Maria-Magdalena Ștefan, Alexandru Popa, Dan Ștefan (eds.), *Arheologia trecerii de la epoca târzie a fierului la epoca romană în Dacia. Contacte și conflicte în secolele I – II p. Chr., Târgoviște–Sfântu-Gheorghe 2022*, pg. 37-64, Ed. Cetatea de Scaun, ISBN: 978-606-537-603-8.
10. **Andreea Drăgan**, Semne grafice pe siturile ceramice ca dovadă a relațiilor interregionale Un exemplu din așezarea de a doua epocă a fierului de la Divici-Grad. În: C. Firea, A. Rustoiu, C.H. Opreanu (eds.), *Sub semnul artei. Studii în onoarea academicianului Marius Porumb la 80 de ani*, Cluj-Napoca 2023, p. 293-300, Editura Mega, ISBN 978-606-020-696-5.
11. **M. Egri**, Statut și autoritate în Transilvania la sfârșitul epocii fierului. In: M.M. Ștefan, A. Popa, D. Ștefan (eds.), *Arheologia trecerii de la epoca târzie a fierului la epoca romană în Dacia. Contacte și conflicte în secolele I-II p.Chr.*Târgoviște 2022, Editura Cetatea de Scaun, p. 5-36. ISBN 978-606-537-603-8
12. **A. Rustoiu**, **M. Egri**, **Andreea Drăgan** et al., 51. Oarda, mun. Alba Iulia, jud. Alba. Punct: Bulza. In: *Cronica Cercetărilor Arheologice din România. Campania 2022*. București 2023, Institutul Național al Patrimoniului, 268-270. ISSN: 2343 – 919X
13. **A. Rustoiu**, **M. Egri**, **A. Drăgan** et al., 64. Sâncraii, oraș Aiud, jud. Alba. Punct: Darvas. In: *Cronica Cercetărilor Arheologice din România. Campania 2022*. București 2023, Institutul Național al Patrimoniului, 325-328. ISSN: 2343 – 919X
14. **M. Egri**, The so-called ampullae oleariae from the area of the Liber Pater sanctuary at Apulum (Alba Iulia, Romania). In: C. Firea, A. Rustoiu, C.H. Opreanu (eds.), *Sub semnul artei. Studii în*

onoareaacademicianului Marius Porumb la 80 de ani. Cluj-Napoca 2023, Editura Mega, 315-324. ISBN 978-606-020-696-5

15. V. Sava, **Fl. Gogâltan**, *O lume fără frontiere. Epoca bronzului (aprox. 2700/2600–900/800 a.Chr.)*, în S. Bulboacă, E.R. Colta, V. Sava (Eds.), *Pecica. Monografie arheologică și istorică*, Cluj Napoca, 2022, p. 29-39. ISBN 978-606-020-577-7

16. **Fl. Gogâltan**, C. Ghemiș, A. Demjén, S. Gál, I. Meleg, B. Onac, A. Haliuc, A. Nae, V. Lascu, R. Dumbravă, T. Rus, A. Lőrincz, Z. Botha, M. Oana, D. Mereuță, *Luncasprie, com. Dobrești, jud. Bihor, Punct: Peștera Izbulul Topliței de Vida*, în *Cronica cercetărilor arheologice. Campania 2022. A LVII-a sesiune națională de rapoarte arheologice, 29-31 Mai 2022 - Târgoviște*, Târgoviște, 2023, p. 237-241. ISSN 2343 – 919X

17. **Fl. Gogâltan**, V. Sava, D. Diaconescu, R. Krause, A. Hegyi, C.I. Cireap, D. Preda, V. Murgu, A. Mărincean, O. Dolog, I. Reiss, K. Scheinberger, D. Mereuță, M. Negoescu, A. Micu, A. Stache, T. Călin, *Sântana, jud. Arad, Punct: Cetatea Veche*, în *Cronica cercetărilor arheologice. Campania 2022. A LVII-a sesiune națională de rapoarte arheologice, 29-31 Mai 2022 - Târgoviște*, Târgoviște, 2023, p. 329-332. ISSN 2343 – 919X

18. G. Fazecaș, Demjén A., **Fl. Gogâltan**, *The archaeological “Way of the water”. Bronze- and Middle Ages site of Sântion “Dealul Mănăstirii”, Bihor County*, în G. Moisa, A. Chiriac (Coord.), *150 de ani de muzeografie orădeană*, Oradea, 2023, p. 23-34. ISSN: 1016 – 2798

19. V. Sava, **Fl. Gogâltan**, *Material evidence of violent armed conflicts in the Bronze Age of the Lower Mureș*, în G. Moisa, A. Chiriac (Coord.), *150 de ani de muzeografie orădeană*, Oradea, 2023, p. 92-120. ISSN: 1016 – 2798

20. A. Lőrincz, A. Haliuc, A. Demjén, C. Ghemiș, R. Dumbravă, A. Vulpoi, B. Kelemen, A. Nae, I. Rusu, V. Lascu, **Fl. Gogâltan**, B. Onac, I. Meleg *Inferring spatio-temporal palaeodynamics: from ancient biomolecules to organismal (overviews on cave sediment sequences*, în D. Murariu, V. Drăgușin (Eds.), *Karst Science Days Symposium Proceedings*, Vol. 1. “Emil Racoviță” Institute of Speleology of the Romanian Academy, București, 2023, p. 13-15. ISSN 2972-127x

21. **V.-A. Lăzărescu**, **C. H. Opreanu**, *Two ornamented antler objects from the settlement at Suceagu (Cluj County)*. In: S. Mustata, V.-A. Lazarescu, V. Bârcă, V. Rusu-Bolindet, D. Matei (eds.), *FABER. Studies in Honour of Sorin Cosis at his 65th Anniversary*, Mega Publishing House, 2022, p. 415-426, ISBN 978-606-020-556-2.

22. **C.H. Opreanu**, **V.-A. Lăzărescu**, K. Vágó, *Jac, com. Creaca, jud. Sălaj [Porolissum]. Punct: Pometul Jacului*. In: *Cronica Cercetărilor Arheologice din România. Campania 2022*, București 2023, p. 217-219.

- 23. Marina Musteață**, A roman cremation grave from the cemetery at Apulum-Dealul Furcilor, În: Ciprian Firea, Aurel Rustoiu, Coriolan Horațiu Opreanu, Sub semnul artei: studii în onoarea academicianului Marius Porumb la 80 de ani, Cluj-Napoca, în curs de publicare, Editura Mega, ISBN: 9786060206965.
- 24. C. H. Opreanu**, Sarmizegetusa vs. Sarmizegetusa, în M. M. Ștefan, Al Popa, D. Ștefan (ed.) Arheologia trecerii de la epoca târzie a fierului la epoca romană în Dacia în secolele I-II p. Chr., Sf, Gheorghe, 2022, p. 93-109.
- 25. C. H. Opreanu**, Brooches of Dybäck/Independența Type in Transilvania and Banat. In: S. Musteață, V.-A. Lăzărescu, V. Bârcă, V. Rusu-Bolindeț, D. Matei (Ed.), Faber. Studies in Honour of Sorin Cociș at his 65th Anniversary (Cluj-Napoca 2022), p. 337-349.
- 26. C. H. Opreanu**, The Setting Up of Roman Dacia. Same Sources, New Approach, în D. Bondoc, C. Timoc (ed.), In honorem C. C. Petolescu, Craiova, 2023, p. 232-238.
- 27. C. H. Opreanu**, Un capitel cu mască umană din templul lui Bel de la Porolissum, În: C. Firea, A. Rustoiu (coord.), Sub semnul artei. Studii în onoarea academicianului Marius Porumb la 80 de ani, Cluj-Napoca, 2023, 501-508, editura Mega.
- 28. A. Rustoiu**, Conexiuni culturale transdanubiene: tezaurele de argint "dacice" din Moesia Superior. In: M. Ștefan et al. (eds.), Arheologia trecerii de la epoca fierului la epoca romană în Dacia. Contacte și conflicte în secolele I – II p. Chr. Târgoviște, Editura cetatea de Scaun, 2022, p. 65-89. ISBN 978-606-537-603-8.
- 29. Aurel Rustoiu**, Spectacolul cerului: comete și simboluri astrale în reprezentări preistorice și antice. O schiță de imaginar celest. In: C. Firea, A. Rustoiu, C. Opreanu (eds.), Sub semnul artei. Studii în onoarea academicianului Marius Porumb la 80 de ani. Cluj-Napoca, Editura Mega, 2023, 577-587. ISBN 978-606-020-696-5
- 30. I. Stanciu**, C. Ghemiș, *The archaeological site at Săcueni – "Horó Farm" (Bihar County, North-West Romania). Results of the 1996 campaign.* In: S. Musteață, V.-A. Lăzărescu, V. Bârcă, V. Rusu-Bolindeț, D. Matei (eds.), *Faber. Studies in honour of Sorin Cociș at his 65th anniversary*, p. 187–205. Cluj-Napoca: Mega, 2022 [2023]. ISBN978-606-020-556-2
- 31. K.-L. Filipek, K. White-Iribhogbe, I. Stanciu**, *Jucu de Sus, com. Jucu, jud. Cluj. Punct: Râțul boilor (parcul industrial TETAROM III).* Cronică Cercetărilor Arheologice din România. Campania 2022, p. 220–222.
- 32. Elena Firea, Ciprian Firea**, *Icoanele de la Plosca (jud. Hunedoara) și legăturile lor cu arta Moldovei (sec. XV-XVI)*, în vol. C. Firea, A. Rustoiu, C. H. Opreanu (coord.), „Sub semnul artei: studii în onoarea academicianului Marius Porumb la 80 de ani”, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2023, p. 325-350.

33. S. Pop, *Dumitru Zugravul. Un pictor transilvănean din secolul al XVIII-lea*, în vol. *Sub semnul artei. Studii în onoarea academicianului Marius Porumb la 80 de ani*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2023, p. 535-554, ISBN 978-606-020-696-5.

3d. Articole în volume colective publicate peste hotare

Autor 1/Autor 2/.../Autor x, Titlul studiului, În: Editori, Titlul volumului, loc apariție, an apariție, pagini, editura, ISBN.

1. Виталий Быркэ, *Заметки о форме для отливки фибул типа Альмгрен, группа VII, серия I из Великой Венгерской равнины*. In: E. B. Яровой (ed.), **Археологические памятники Евразии от неолита до средневековья. К 80-летию Иона Пыслару**, Москва: ООО „Мультипринт”, 2023, с. 199-215. ISBN 978-5-6050234-2-5.

2. Vitalie Bârcă, *Zametki o forme dlya otlivki fibul tipa Al'mgren, gruppa VII, seriya I iz Vengerskoj ravniny*. In: E. V. Yarovoj (ed.), **Arkheologicheskie pamyatniki Evrazii ot neolita do srednevekov'ya. K 80-letiyu Iona Pyslaru**, Moskva: ООО Mul'tiprint, 2023, p. 199-215. ISBN 978-5-6050234-2-5

3. S. Cociș, Late Aucissa brooches (Bojović type 14, variation 1-3). Typology, diffusion area, chronology, fashion. In: Ergün Laflı, Alev Çetingöz, Gülseren Kan Şahin, Hugo Thoen (eds) *Ancient Greek, Roman and Byzantine fibulae, Proceedings of an international e-conference in honour of Dr Maurizio Buora, May 12-13, 2022 / Izmir, Turkey, Colloquia Anatolica et Aegaea Congressus internationales Smyrnenses XII, Izmir 2022*, p.33- 43 ISBN: 978-625-00-0731-0.

4. Călin Cosma, Byzantine Bronze Reliquary crosses with Embossed Figures Discovered in Romania. D. Marcu Istrate, D. I. Muresan, G. T. Rustoiu (Eds), *Christianization in Early Medieval Transylvania. The Oldest Church in Transylvania and Its Interpretation*, Leiden-Boston, Brill, 2022, vol. 83, 115-146. *East Central and Eastern Europe in the Middle Ages, 450-1450* General Editors Florin Curta and Dusan Zupka, Volume 83.

5. M. Egri, A. Rustoiu, Late Iron Age silver hoards from Dacia. In: I. Bertrand, E. Durham, J. Hall, J. Keily, M.G. Knight (eds.), *Hoarding and deposition in Europe from later prehistory to the medieval period – finds in context*, Chauvigny 2022, Association des Publications Chauvinoises, 107-122. ISBN 979-10-90534-77-3.

6. Găzdac, C. (2023): “MARE NOSTRVM!”...Patterns of coin hoarding around Mediterranean in the light of the Coin Hoards of the Roman Empire project (CHRE), in: Asolati, M.: ...Per Mediterraneum. La moneta tra Nord Africa ed Europa Occidentale in età antica e post-antica. Atti

del VI Congresso Internazionale di Numismatica e di Storia monetaria, Padova, 27-29 ottobre 2022. Padova: ESEDRA, 317-330, ISBN 9788860581389

7. **Fl. Gogâltan**, *From Tell-Settlements to Mega-Sites/Forts. The Bronze Age Social Landscape of the Southeastern Carpathian Basin (2200–1200/1000 BC)*, în Sz. Fábrián, J.G. Tarbay, K. Sziráki (Eds.), *First Kings of Europe. Leadership and Inequality in Prehistoric Southeast Europe*. International Conference Hungarian National Museum Budapest, April 26–28, 2023. Program and Abstracts, Budapest, 2023, p. 40-42. ISBN 978 615 5978 94 4

8. C. Floca, Gy. Sipos, **Fl. Gogâltan**, T. Bartyik, Al. Hegyi, D. Filyó, *Settling strategies of human communities in Pannonian Holocene riverscape. A microzone case study from Banat (Romania)*, în *29th EAA Annual Meeting (Belfast, Northern Ireland 2023) - Abstract Book*, Belfast, 2023, p. 500. ISBN:978-80-88441-05-2

9. M. Pisz, **V.-A. Lăzărescu**, Al. Hegyi, *Understanding the anomaly: reinterpreting Porolissum Roman town with emerging GPR and ER data*. In: T. Wunderlich, H. Hadler, R. Blankenfeldt (eds.), *Advances in On- and Offshore Archaeological Prospection. Proceedings of the 15th International Conference on Archaeological Prospection (Kiel 2023)*, p. 217-221.

10. **A. Rustoiu**, The archaeology of female mobility and identity in southern Carpathian Basin. In: M. Dizdar (ed.), *Iron Age female identities in the southern Carpathian Basin*, Zagreb, 2021 (2022), 44-61.

11. **A. Rustoiu**, I. V. Ferencz, Late Iron Age in Transylvania (Romania): Material culture and practices as markers of communal identities. In: P. Delev, T. Stoyanov, S. Yanakieva, H. Popov, A. Bozkova, M. Vassileva, J. Tzvetkova, M. Damyanov, P. Ilieva, J. Emilov (eds.), *Ancient Thrace: Myth and Reality, The Proceedings of the Thirteenth International Congress of Thracology Kazanlak, September 3–7, 2017*, vol. 2, Sofia 2022, St. Kliment Ohridski University Press, 303-312. ISBN 978-954-07-5263-3

12. **Aurel Rustoiu**, Silver jewellery in the La Tène cemetery from Remetea Mare (Romania). Cultural interactions between the Carpathian Basin and the northern Balkans. In: M. Takács /Zs. Masek/L. Samu/T. Vida (Eds.), *ARTIFICIA MIRABILIA. Studies in honour of Andrea Vaday*. Budapest, Martin Opitz Kiado, 2022, 299-308. ISBN 978-615-5254-13-0.

13. **Ciprian Firea**, “*Ex Wyenna...*” *Transylvanians and the City of Vienna in the Late Fifteenth Century: Patrons, Networks, Art*”, în Martina Pippal et alii (eds.) *Wiens erste Moderne Visuelle Konstruktion von Identitäten im 15. Jahrhundert (Jahrbuch des Kunsthistorischen Museums Wien, Bd. 22)*, Böhlau, Köln-Wien, 2023, pp. 291-302. (ISBN: 978-3-205-21727-5)

14. **Ciprian Firea**, Cristina Serendan, *A ‘Nuremberg’ Workshop in Remote Transylvania? Investigations on Early 16th Century Altarpieces Painted in Sighișoara /Schässburgin Anne*

Dubois (ed. with the collaboration of Guenevere Souffreau and Anne van Oosterwijk) *'Alla Maniera': Technical Art History and the Meaning of Style in 15th to 17th Century Painting. Papers presented at the Twenty-second Symposium for the Study of Underdrawing and Technology in Painting, 28-30 March 2022*, Peeters, Paris-Leuven-Bristol, 2023, p. 162-175.

3e. Articole în reviste românești acreditate CNCS A, B sau BDI

Autor 1/Autor 2/.../Autor x, Titlul studiului, Titlul revistei, număr, an apariție, pagini.

1. **Vitalie Bârcă**, *Pătrunderea și așezarea primelor grupuri de sarmați în Câmpia Panonică. Câteva considerații și observații*, **Apulum, series Archaeologica et Anthropologica**, LIX, 2022, p. 55-127 (Revistă indexată CEEOL, ERIH Plus, Google Scholar).
2. **Vitalie Bârcă**, Cristian Florescu, Cristinel Fântâneau, Anca Mățiș, *Preliminary considerations and notes on the Sarmatian burial vestiges of Timișoara – „Hladik 1” (Timiș county)*, **Cercetări Arheologice**, XXIX/2, 2022, p. 513-542 (Revistă indexată SCOPUS, CEEOL, ERIH Plus, Google Scholar, DOAJ, Index Copernicus). (DOI: <https://doi.org/10.46535/ca.29.2.05>).
3. **Vitalie Bârcă**, *Observații pe marginea originii și datării oglinzii cu marginea îngroșată și mâner în formă de cui din așezarea de epocă La Tène de la Poiana (jud. Galați)*, **Terra Sebus. Acta Musei Sabesiensis**, 14/I, 2022, p. 9-39 (Revistă indexată CNCS B, SCOPUS, CEEOL, ERIH Plus, Google Scholar).
4. **Vitalie Bârcă**, *Pyxidele din os din mediul sarmatic nord și nord-vest pontic*, **Terra Sebus. Acta Musei Sabesiensis**, 14/II, 2022, p. 31-61 (Revistă indexată CNCS B, SCOPUS, CEEOL, ERIH Plus, Google Scholar).
5. S.T.Socaciu, V. A. **Lăzărescu**, S. **Cociș**, *Cercetări arheologice din vicus-ul de la Sutor. Campania 2022. Cercetări Arheologice*, Vol. 30.1, 2012, p. 85-108 (Scopus).
6. S. **Cociș**, V.-A. **Lăzărescu**, *Figurative Lamps Depicting Silenus Discovered in Roman Dacia. Ephemeris Napocensis*, XXXII, 2022, p. 329–344.
7. S. **Cociș**, V.-A. **Lăzărescu**, M. **Ciută**, *Fibule pierdute –Fibule regăsite, Cazul Alba-Iulia. Apulum LX, Series Archaeologica et Antropologica*, 2023, p.339-385 (CEEOL).
8. **Călin Cosma**, *Seventh-Eighth centuries Finger-Rings Discovered in Transylvania. Ephemeris Napocensis*, XXXII, 2022, p. 357-371.
9. **Călin Cosma**, *Seventh–Eighth centuries Earrings Discovered in Transylvania. Ziridava 36*, 2022, p. 205-248.
10. **Călin Cosma**, *Ceramică lucrată la roată cu turație rapidă din pastă zgrunțuroasă, descoperită în cimitirele din secolele VII-X din vestul României*, **Apulum LIX**, 2022, p. 231-275.

11. B. Ciută, M. Egri, New archaeobotanical data from villa rustica at Oarda-Bulza (Alba County). The 2021 campaign. *Ephemeris Napocensis* 32, 2022, 253-266.
12. Andreea Drăgan, Can bricks tell us the year? Hobnail prints on tegular material from the Mithraeum III at Apulum as evidence of footwear fashion, *Ephemeris Napocensis* 32, 2022, pg. 345-356.
13. Aurel Rustoiu, Andreea Drăgan, Remembering the ancestors. A grave marker from the "Schythian" cemetery at Sâncrai (Alba county), *Ephemeris Napocensis* 32, 2022, pg. 171-192.
14. Mariana Egri, Andreea Drăgan, Aurel Rustoiu, Adrian Cătălin Căsălean, Marina Musteață, Gabriel Tiberiu Rustoiu, Settlement and Land-Use Patterns in the Surroundings of the Iron Age Cemeteries at Sâncrai – Darvas (Alba County), *Apulum* 60, 2023, pg. 129-156.
15. Fl. Gogâltan, *The Middle Bronze Age in the Banat. Old Controversies on the Vatina Culture*, în *Studia Universitatis Babeş-Bolyai, Historia*, 67, 2, 2022, p. 3-64.
16. Al. Găvan, Fl. Gogâltan, *Tell-ul epocii bronzului de la Pecica „Șanțul Mare”*. Un centru metalurgic al Bazinului Carpatic (II), în *Studii și Comunicări Satu Mare. Seria Arheologie*, XXXVII–XXXVIII/I, 2021–2022, p. 85-105.
17. Fl. Gogâltan, S. Felea, *Din colecțiile Muzeului Național al Banatului din Timișoara. III. Depozitul de bronzuri de la Banatski Karlovac (Nagykarolyfalva/Karlsdorf), Serbia*, în *Analele Banatului*, XXX, 2022, p. 151-162.
18. V. Sava, Fl. Gogâltan, *Before the Rise of the Late Bronze Age Mega Sites/Forts in the Lower Mureș Basin (20th–15th centuries BC)*, în *Ziridava. Studia Archaeologica*, 36, 2022, p. 85-164.
19. C. H. Opreanu, V.-A. Lăzărescu, *Antler Comb Production in the Settlement at Suceagu-Rădaia (Cluj County). A Contribution to the Study of the Cultural Contacts at the Beginnings of the Migration Period*. *Ephemeris Napocensis* 32, 2022, p. 95-134.
20. Marina Musteață, Szilárd Sándor Gál, The Case Study of the Graves Discovered in 1958 at Apulum-Dealul Furcilor Cemetery, Individual and Collective Social Identities in Roman Graves, *Ephemeris Napocensis*, 32, 2022, 7-51.
21. Aurel Rustoiu, COMMENTARIA ARCHAEOLOGICA ET HISTORICA (V). 1. About the Legionary Fort at Sarmizegetusa in Ad 102-105 (Cassius Dio 68.9.7). 2. The Destiny of the "Dacian Gold". About A Koson-Type Coin Reused in the 16th Century in a Christian (Renaissance) Context. *Ephemeris Napocensis* 32, 2022, 235-252.
22. A. Rustoiu, COMMENTARIA ARCHAEOLOGICA ET HISTORICA (VI). 1. Comentarii cu privire la o istorie a Daciei preromane schițată de K. Strobel. 2. Din nou despre „hambarele dacice” de la Grădiștea de Munte (jud. Hunedoara). *Apulum* 60, 1, 2023, 193-234. BDI

23. I. Stanciu, *Agriculture and Subsistence on the North-Eastern Periphery of the Carpathian Basin – Early Middle Age Settlements from North-Western Romania (Second Half of the 7th Century – 9th/10th Century)*. Ziridava. *Studia Archaeologica* 37, 2023, p. 167–228.

24. Ciprian Firea, *Des patrons « latins » et leurs peintres « grecs » dans la Transylvanie médiévale. Quelques réflexions sur la peinture de l'église saxonne de Dârlos (Durles)*, în *Revue des études sud-est européennes*, LXI, 2023, p. 45-62.

3f. Articole în reviste publicate peste hotare (cu precizarea bazei de date internaționale în care este indexată, dacă este cazul)

Autor 1/Autor 2/.../Autor x, Titlul studiului, Titlul revistei, număr, an apariție, pagini. BDI:?

1. I. Piso, V.-A. Lăzărescu, S. Cociș, Der palmyrenische Name Audeo in Dakien, und in Untergermanien. *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik* 227, 2023, p. 217-220. BDI: Scopus

2. I. Piso, V.-A. Lăzărescu, S. Cociș, Die Kopie einer unbekanntenen Konstitution von Antoninus Pius aus Optatiana. *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik*, 227, 2023, p. 221-223.

3. A. Rustoiu, The “Dacian” silver hoards from Moesia Superior. Transdanubian cultural connections in the Iron Gates region from Augustus to Trajan. *Starinar* 72, 2022, 109-131 ISSN 0350-0241 (Print) / 2406-0739 (Online). ERIH plus, SCOPUS

4. Ciprian Firea, *Another piece of the puzzle: identifying the main patron of the great altarpiece of the Passion in Sibiu (Hermannstadt/Nagyszeben Romania)*, în *Acta Historiae Artium*, 64, 2023, p. 327-347 (Scimago, Scopus)

3g. Cărți (cu precizarea: carte publicată peste hotare: **A**; carte publicată la Editura Academiei: **B**; carte publicată la o editură din România cu specificarea gradului de acreditare CNCS: **C**)

Autori, Titlul, loc apariție, an apariție, editura, ISBN.

C. Carte publicată la o editură din România

1. Silvia Mustăță, Vlad-Andrei Lăzărescu, Vitalie Bârcă, Viorica Rusu-Bolindeț, Dan Matei (editori), FABER: Studies in Honour of Sorin Cociș at his 65th Anniversary, Cluj-Napoca: Mega Publishing House, 2022, 611p. ISBN 978-606-020-556-2 (Editură indexată CNCS A).

2. C. Găzdac, V. A. Lăzărescu, S. Cociș, Coins in Archaeological Context Sutor (Optatiana). The Vicus and the Baths Complex. Coins from Roman sites and collections of Roman coins from Romania Vol. XVII, 2023, Editor C. Găzdac, MEGA Publishing House, Cluj-Napoca 2023, categoria A. ISBN 978-606-020-601-9.

3. S. Nemeti, I. Nemeti, Fl. Fodoreanu, S. Cociș, EST MODUS IN REBUS: Essays presented to professor Mihai Bărbulescu at his 75th anniversary, Patrimonium Archaeologicum Transylvanicum 19, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2022. Cat. A, 539 p.

4. M. Egri, A. Rustoiu (eds.), *The Archaeology of Communities and Landscapes in the Carpathian Basin. Interdisciplinary Perspectives*, Cluj-Napoca 2023, Editura Mega. CNCS A 5.

5. C. Firea, A. Rustoiu, C. H. Opreanu (coord.), Sub semnul artei: studii în onoarea academicianului Marius Porumb la 80 de ani, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2023.

3h. Capitole în cărți de sinteză, dicționare, enciclopedii etc. (cu precizarea: carte publicată peste hotare: A; carte publicată la Editura Academiei: B; carte publicată la o editură din România cu specificarea gradului de acreditare CNCS: C)

Autor 1/Autor 2/.../Autor x, Titlul studiului, În: Autori, Titlul volumului, loc apariție, an apariție, capitol, pagini, editura, ISBN.

A. Carte publicată peste hotare

1. Fl. Gogâltan, C. Borș, *Peace and War in the Bronze Age on the Eastern Frontier of the Carpathian Basin: The Evolution and Manifestation of Social Stratification*, în A. Gyucha, W.A. Parkinson (eds.), *First Kings of Europe. From Farmers to Rulers in Prehistoric Southeastern Europe*, Los Angeles, 2022, p. 108-122. Cotsen Institute of Archaeology Press. ISBN: 978-1-950446-24-7.

2. Aurel Rustoiu, The Carpathian and Danubian area. In: Colin Haselgrove, Katharina Rebay-Salisbury, and Peter S. Wells (eds.), *Oxford Handbook of the European Iron Age*. Oxford University Press 2023. ISBN [9780191756931](https://doi.org/10.1017/9780191756931)

C. Carte publicată la o editură din România

1. Marius Porumb, *Pictura rromânească din Transilvania. Sec. XIII-XVIII. Dicționar*. Cluj-Napoca, Editura Mega 2023.

3i. Articole în alte categorii de reviste, neacreditate CNCS A sau B.

1. Zăgreanu, R., Marinescu, G., Găzdac, C., Stancu, S.A. (2023): Tezaurul monetar dacic de la Herina, comuna Galații Bistriței, jud. Bistrița-Năsăud, *Revista Bistriței* 36, 69-85.

2. **Găzdac, C.** (2023): Gheorghe Sandu Coin Collection in the Border Regiment Museum from Năsăud, *Arhiva Someșană* 21, 2022, 39-45.

3j. Alte contribuții

1. **S. Cociș**, recenzie /Principia din Castrul Legionar de la Potaissa –coordonator Mihai Barbulescu, *Memoriile secției de Științe Istorice și a Academiei Romane*, seria V, tomul XL, 2021, p.269-271.

2. **M. Egri**, recenzie la R. Graells I Fabregat, A. Pace, M. F. Pérez Blasco (eds.), *Warriors @ play. Proceedings of the International Congress held at the Museum of History and Archaeology of Elche*, 28th May 2021, Alacant, Universitatd' Alacant, 2022. *Ephemeris Napocensis* 32, 2022, 377-381.

3. **C. H. Oprean**, K. Strobel, Împăratul Traian. O epocă a istoriei universale, în *Ephemeris Napocensis* 32, 2022 (recenzie), p, 387-392.

4. ORGANIZĂRI ȘI PARTICIPĂRI LA MANIFESTĂRI ȘTIINȚIFICE, EXPOZIȚII

4. 1. Organizare manifestări științifice, expoziții

1. **C. H. Opreanu, A. Rustoiu, V. A. Lăzărescu**, Simpozionul Național Arheologia în Transilvania. De la cercetarea de teren la interpretare, ediția a 3-a. Zilele Academice Clujene, 8.11.2023.

2. **M. Egri, G. Rustoiu, M. Musteață, B. Lăpușan**, *Oarda – rădăcini romane*. Mini-expoziție temporară în colaborare cu MNUAI, iunie 2023.

3. **C. Firea**, Simpozionului Național „Artă și Restaurare” din cadrul Zilelor Academice Clujene Ediția 2023, Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Cluj-Napoca, 10 noiembrie 2023.

4. **Elena Dana Prioteasa**, Co-curator, expoziția „În Mormânt, Viață”, Muzeul de Artă Cluj-Napoca, 27 aprilie-14 mai 2023. Artiști expozanți: Paul Gherasim, Marin Gherasim, Vasile Gorduz, Matei Lăzărescu, Dacian Andoni, Alexandru Antonescu, Crinela Antonescu, Ana-Maria Ariciu, Livia Bălan, Mircea But, Sorin Câmpan, Remus Dragomir, Sorin Dumitrescu, Constantin Flondor, Mariana Gheorghiu, Ion Grigorescu, Ruxandra Grigorescu, István Kancsura, Vasile Lefter, Laurențiu Mogoșanu, Elena Murariu, Lila Passima, Nicolae Procopan, Mihai Sârbulescu, Radu Șerban, Monica Timofei, Paul Timofei, Bogdan Vlăduță. [MUZEUL DE ARTA DIN CLUJ-NAPOCA - „ÎN MORMÂNT, VIAȚĂ”. Expoziție de grup \(macluj.ro\)](http://MUZEUL DE ARTA DIN CLUJ-NAPOCA - „ÎN MORMÂNT, VIAȚĂ”. Expoziție de grup (macluj.ro))

4.2. Conferințe internaționale invitate la universități și instituții de cercetare.

1. M. Egri, *The archaeology of Mithraic cult practices: the case of Mithraeum III at Apulum (Alba Iulia, Romania)*, Archäologisches Institut, Universität zu Köln, 21 November 2023.

<https://archaeologie.phil-fak.uni-koeln.de/aktuelles/veranstaltungen/vortraege>

2. C. Găzdac, University of Lille (France): In and Out! Patterns of Hoarding in Pre-, During- and Post-Roman Dacia and the Lower Danube Region.

3. C. Găzdac, University of Dortmund (Germany): New cases and solutions in protecting Cultural Heritage

4. C. Găzdac, Museum of History and Archaeology Constanța (Romania): The Roman Imperial Coin Hoard Arcalia (Bistrița-Năsăud County, Romania)

5. C. Găzdac, University Macquarie, Sydney (Australia): Short reign – long legacy. The coins of Regalianus and Dryantilla

6. C. Găzdac, Institute of Archaeology, Belgrade (Serbia): Intergenerational experience of managing cultural heritage sites.

7. A. Rustoiu, From “Scythians” to “Celts” and “Dacians”. The main cultural and chronological horizons of Iron Age Transylvania (7th – 1st centuries BC). Conferință invitată Universitatea Brno. 22 noiembrie 2022. Archaeology Colloquia. Department of Archaeology and Museology, Masaryk University of Brno.

<https://archo-muzeo.phil.muni.cz/en/news/kalendar-akci/archaeology-colloquia-aurel-rustoiu>

8. A. Rustoiu, A Scythian ghost haunts the fields of Transylvania. Deviant burials from the cemetery at Sâncrai (8th-7th c. BC). 27 Octombrie 2023. Halloween Special. Archeological Seminar of the University of Bergen. Conferință invitată

<https://www.youtube.com/watch?v=8VQfiAPNLxg>

4.3. Conferințe naționale invitate la universități și instituții de cercetare.

1. C. Cosma, Cercei din secolele VII-VIII descoperiți pe teritoriul Transilvaniei. Universitatea de Vest din Timișoara, 15 Mai 2023.

2. C. Găzdac, Oradea, Museum: The Peștiș hoard and its importance for pre-Roman Dacia and the Roman world

3. C. Găzdac, Oradea, Museum: The hoard Peștiș II – Oșoi. A preliminary study

4. C. Găzdac, Cluj-Napoca, Institute of Archaeology: The hoard from Arcalia

5. C. Găzdac, Alba Iulia, National Museum of Union: The coin... a friend or an enemy for archaeologist! The numismatic evidence in a military context – the forum from Ulpia Traiana Sarmizegetusa.

4.4. Participări la manifestări științifice internaționale

1. **V.-A. Lăzărescu, S. Cociș, S. Socaciu**, Contributions to the infrastructure of the Roman road network of Dacia Porolissensis: A case study for the road segments recently discovered at Sutor (ancient Optatiana), Sălaj County, Romania a Conferința The 6th International Conference on the Roman Danubian Provinces - Roman Roads and Crossroads, Belgrade & Viminacium, 1-5 November 2022.
2. **S. Cociș**, Anchor Type Fibula from the Empire and the Barbarian World (Variant with the Hinge Closure System), Sesiunea Științifică Internațională PONTICA, Ediția 56: ISTORIE ȘI ARHEOLOGIE ÎN SPAȚIUL VEST-PONTIC4 - 6 octombrie 2023.
3. **M. Urák, B. Kavur, S. I. Cociș, A. Ursuțiu**, Noble in the Grave structures reflecting complex burial rites at the Celtic cemetery at Viștea, International Symposium on Funerary Archaeology, "Homines, Funera, Astra" Eighth edition, Universitatea 1 Decembrie Alba –Iulia, 9-12 octombrie 2023.
4. **Călin Cosma**, Fashion, social status or ethnic attribute. Seventh- Eight centuries Finger-Rings discovered in Transylvania. International Conference Interethnic Relations in Transylvania, 16th edition - Militaria Mediaevalia in Central and South Eastern Europe -Sibiu, October 19th – 22nd, 2023.
5. **Andreea Drăgan, C. C. Stremțan, C.M. Pușcaș, I.V. Ferencz**, Who made this pot? An archaeometric comparison of different styles of painted pottery from Late Iron Age Dacia, at the 22nd international conference KELTOVÉ / DIE KELTEN / THE CELTS 2023, Jicín, 9 – 12 mai 2023 (poster). <https://www.uhk.cz/en/philosophical-faculty/research/conference/the-la-tene-period-in-central-europe>
6. **M. Egri**, *WPT2 Methods and Tools – final deliverables*. The 6th Steering Committee Meeting of the ArcheoDanube Project, 15 noiembrie 2022, Ptuj, Slovenia. <https://www.interreg-danube.eu/approved-projects/archeodanube/news>
7. **M. Egri**, lecturer Panel 1: *Archaeology in cities, archaeological parks, working with young people*. ArcheoDanube Conference – The Past Made Present: Public Archaeology and Archaeological Tourism for Young Generations, 16 noiembrie 2022, Ptuj, Slovenia. https://bistra.si/images/CopARCHEODANUBE_invitacion_final_one.pdf
8. **A. Rustoiu, M. Egri, I.V. Ferencz**, *A changing world: south-western Transylvania in the LT C2 – D1*. The 22th International Conference Keltové/ Die Kelten / The Celts, 9-12 mai 2023, Jičín, Czech Republic.

<https://www.uhk.cz/en/philosophical-faculty/research/conference/the-la-tene-period-in-central-europe>

9. R. Grindean, I. Tanțău, **M. Egri**, **A. Rustoiu**, *Past land cover and land-use changes inferred from palynological analysis at two archaeological sites (Mureș Valley)*. The 14th Romanian Symposium on Palaeontology. București, 14-15 septembrie 2023. <https://geo-paleontologica.org/en/forthcoming-events/>

10. **Fl. Gogâltan**, *The Baltic and Romanian Amber in the Prehistoric of the Carpathian Basin*, la Workshop Amber – a Connector of Knowledge and Societies 23.-25. February 2023 Kiel. <https://www.cluster-roots.uni-kiel.de/en/calendar-events/conferences-workshops/amber-a-connector-of-knowledge-and-societies>.

11. L. Grumeza, **Fl. Gogâltan**, *Communication and trade on Mureș and Arieș Rivers during the Roman period. Case study: The statio portuaria from Gligorești (Cluj County/Romania)*, la Humboldt-Kolleg: „Kommunikation, Mobilität und Handel während der vorrömischen Eisen- und frühen Römischen Kaiserzeit in Mittel- und Osteuropa“/Communication, mobility, and trade during the Pre-Roman Iron and Early Roman Age in Central and Eastern Europe, Lublin, 19.-21.04.2023. Chrome extension:

[//efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2023/0411/170556-programm-der-tagung-11-04-23.pdf](https://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2023/0411/170556-programm-der-tagung-11-04-23.pdf)

12. **Fl. Gogâltan**, *Beyond the Sea - Technical and Social Innovations on Both Sides of the Eastern Carpathians (4-3 Millennia B.C.)*, la ERC Advanced Grant: Technical and Social Innovations in the Caucasus: between the Eurasian Steppe and the Earliest Cities in the 4th and 3rd millennia BC, 05-10 June 2023 Retreat in Tbilisi and Akhaziche. <https://cordis.europa.eu/project/id/834616>

13. A. Haliuc, A. Bonk, E. Magyari, J. Korponai, **Fl. Gogâltan**, Al. Stache, J. Longman, D. Vereș, *Two millennia of fire activity: influence of climate and people in a peat-bog from Western Romanian Carpathians*, la XXI INQUA Congress, 14-20 July 2023, Rome, Italy. <https://pastglobalchanges.org/calendar/128891>

14. D. Vereș, J. Longman, S. Guedron, C. Heredia Aguilar, A. Shiel, C.G. Tamas, A. Haliuc, A.-L. Develle, **Fl. Gogâltan**, *The rise of pyrometallurgy and 7000 years of continuous anthropogenic metal pollution in southeastern Europe*, la XXI INQUA Congress, 14-20 July 2023, Rome, Italy. <https://pastglobalchanges.org/calendar/128891>

15. C. Floca, Gy. Sipos, **Fl. Gogâltan**, T. Bartyik, Al. Hegyi, D. Filyó, *Settling strategies of human communities in Pannonian Holocene riverscape. A microzone case study from Banat (Romania)*, la 29th EAA Annual Meeting (Belfast, Northern Ireland 2023). <https://www.e-a-a.org/ea2023>

16. A. Stavilă, **Fl. Gogâltan**, *On „Besenstrich und Textilmuster” ceramic horizon. Observations on the research at the Foeni – “Cimitirul Orthodox” archaeological site*, la 20th UISPP World Congress. S10-1 Archaeology in Banat, Timișoara 2023. <https://www.wbrg.net/meetings/uispp-2023-timisoara/>
17. O. Svedac, **Fl. Gogâltan**, V. Sava, *As Above so Below: The Field Survey on the Late Bronze Age Palace of the Megafort from Sântana-Cetatea Veche, Arad(Romania)*, la 20th UISPP World Congress. S10-1 Archaeology in Banat, Timișoara 2023. <https://www.wbrg.net/meetings/uispp-2023-timisoara/>
18. A. Demjén, A. Lőrincz, C. Ghemiș, Sz.S. Gál, A. Haliuc, R. Dumbravă, A. Nae, A. Vulpoi, B.S. Kelemen, I. Rusu, V.T. Lascu, **Fl. Gogâltan**, B.P. Onac, I. N. Meleg, *Early Bronze Age human remains from the Izbucl Topliței de Vida Cave (Luncasprie, Bihor County)*, la The International Scientific Communications Session of the "Țării Crișurilor" Museum Complex, Interferences. Past, Present, Future. 2ndEdition, Oradea 12-13. octombrie 2023. <https://irispsc.uoradea.ro/en/79-cercetare/manifestari-stiintifice/427-sesiunea-internationala-de-comunicari-stiintifice-interferente-trecut-prezent-viitor-la-oradea>
19. **Fl. Gogâltan**, G. Fazecaș, Katócz Z., Fehete-Porsztner K., Demjen A., Fl. Sfrengu, *The 2023 archaeological campaign from Sântion (Borș, Bihor county)*, la The International Scientific Communications Session of the "Țării Crișurilor" Museum Complex, Interferences. Past, Present, Future. 2ndEdition, Oradea 12-13. octombrie 2023. <https://irispsc.uoradea.ro/en/79-cercetare/manifestari-stiintifice/427-sesiunea-internationala-de-comunicari-stiintifice-interferente-trecut-prezent-viitor-la-oradea>
20. **Fl. Gogâltan**, V. Sava, *The Potential of the Late Bronze Age Mega-Fort at Sântana in Establishing the Impact of Metallurgy on the Environment and Human Health*, la Impact of Copper and Bronze Age Metallurgy on the Environment and Human Health Online conference, November 16th 2023, Vilnius. <https://bronzeagestudiesgroup.wordpress.com/conferences-and-talks/>
21. **Fl. Gogâltan**, *Metallurgical innovations of the 3rd millennium BC in the Eastern Carpathian Basin*, la Archaeological Heritage between Carpathians and Caucasus, Iași, Romania, November 21–23, 2023. <https://acadiasi.org/archaeological-heritage-between-carpathians-and-caucasus/>
22. M. Pisz, V.-A. Lăzărescu, Al. Hegyi, *Understanding the Anomaly: Reinterpreting Porolissum Roman town with emerging GPR and ER data* la Conferința The 15th "International Conference on Archaeological Prospection", March 28 - April 1, 2023, Kiel, Germany.

- 23. V.-A. Lăzărescu**, *Some comments concerning the distribution and significance of the Late Roman crossbow brooches (Zwiebelknopffibeln) in Barbaricum following a new discovery at Marca, Sălaj County* la Conferința Between Goths, Huns and Gepids, 29-30 Septembrie 2023, Târgu Mureș.
- 24. V.-A. Lăzărescu**, *Late Roman Crossbow Brooches in the Barbaricum, North of the Lower Danube. An Updated Case Study* la The Scientific International Session PONTICA, 56th Edition: History and Archaeology in the West Pontic Region, 4-6 Octombrie 2023, Constanța.
- 25. Vlad-Andrei Lăzărescu, Coriolan Horațiu Opreanu** (Romania). *Cultural contacts at the beginning of the Migration Period in Transylvania as highlighted by the antler comb production. A case study for the settlement at Suceagu* la “Archaeological Heritage between Carpathians and Caucasus” Conference, 21-23 noiembrie 2023, Iași.
- 26. C. H. Opreanu**, *Did some Early Migration Period Burial Rituals Survive Today?* La Simpozionul internațional, Between Goths, Huns and Gepids. The Middle Danube Region in the Early Migration Period, Tg. Mureș, 29-30 sept. 2023.
- 27. A. Rustoiu, I. V. Ferencz**, *Craftsmen mobility and technological transfer in Late Iron Age Transylvania and Lower Danube*. International Conference “Communication, mobility, and trade during the Pre-Roman Iron and Early Roman Age in Central and Eastern Europe”, 19-21 April 2023, Lublin, Poland.
- 28. A. Rustoiu, I. V. Ferencz**, *Becoming a Warrior. Weapons as Symbols of Warrior Identities in Transylvania from the “Celtic” to the “Dacian horizon”*. The 21st International Colloquium of Funerary Archaeology “Warriors and their Weapons in Bronze and Iron Ages”, 25-28 May 2023, Târgu Jiu, Romania.
- 29. A. Georgescu, A. Rustoiu, A. C. Ardelean, A. Sărășan, C. Timoc**, *The La Tène Settlement from Timișoara-Freidorf. Results of the 2017 and 2020 excavations and non-invasive surveys*. The 22th International Conference Keltové / Die Kelten / The Celts, 9-12 May 2023, Jičín, Czech Republic.
- 30. A. Rustoiu**, *Natural resources and land-use in Transylvania during the Iron Age. The impact of human mobility*. 29th Anual EAA Congress Belfast, 30 august-2 Septembrie, Session 560: Investigating past human mobilities through natural resources exploitation: latest results and developments.
- 31. Ciprian Firea**, *‘Relicta quondam egregii domini...’: Transylvanian Widows and their Families ‘Memoria’ (ca. 1450-1550)* în Conferința Internațională *Queens, Noblewomen, and Burgher Women in the Middle Ages. Status – Role – Identity*, organizată de Institutul de Istoria Artei, Institutul Masaryk și Institutul de Literatură Cehă ale Academiei de Științe a Cehiei,

la Praga în 26-27 Octombrie 2023 (<https://www.udu.cas.cz/en/akce/kralovny-slechticny-mestanky-ve-stredoveku>).

32. Ciprian Firea, *Gotic târziu și Renaștere în două țări. Paralele și iconexiuni* în a 14-a ediție a Simpozionului COMISIEI MIXTE DE ISTORIE ROMÂNĂ – SLOVACE, Banská Bystrica, 18-21 septembrie 2023.

33. Ciprian Firea, Layers of Content: A Renaissance Altarpiece from Transylvania and its Different Phases and “Faces”, în Conferința Internațională „ART READINGS 2023“ METAMORPHOSES - OLD ART MODULE organizată de Institutul de Istoria Artei al Academiei Bulgare de Științe, Sofia, 20-22 aprilie 2023 (https://artstudies.bg/?page_id=6350&lang=en).

4.5. Participări la manifestări științifice interne

1. Vitalie Bârcă, Cristian Florescu, Cristinel Fântâneau, Anca Mătiș, Liviu Bălan, Raluca Burlacu, *Vestigiile funerare sarmatice de la Timișoara – „Hladik 1” (jud. Timiș)*. Sesiunea științifică „Unitate, continuitate și independență în istoria poporului român. 104 ani de la Marea Unire (1918-2022). 100 ani de la Încoronarea regilor României Mari la Alba Iulia (1922-2022)”, Muzeul Național al Unirii Alba Iulia, Alba Iulia, 24-25 noiembrie 2022.

2. George Valentin Bounegru, Vitalie Bârcă, Cristinel Plantos, Costin Daniel Țuțuianu, Andrei Melincianu, *Apulum: necropolanordică. Cercetări arheologice recente*, „Limes Forum”, Muzeul Național de Istorie a României, București, 6-8 decembrie 2022.

3. George Valentin Bounegru, Vitalie Bârcă, Cristinel Plantos, Costin Daniel Țuțuianu, Andrei Melincianu, *Cercetări arheologice recente la Apulum. Necropolanordică*, Sesiunea științifică „Cercetări recente în orașele și alte așezări civile ale Daciei romane”, Muzeului de Istorie Turda, Turda 9-10 decembrie 2022.

4. Ioan Piso, Ovidiu Țentea, Florian Matei-Popescu, Vitalie Bârcă, *Colonia Dacica Sarmizegetusa. Cercetări arheologice în Forum Novum. Campania 2022*. Sesiunea Națională de Rapoarte Arheologice ediția a 57-a Târgoviște, 29-31 mai 2023.

5. Vitalie Bârcă, Cristian Florescu, *Obiectele de podoabă și vestimentație din cadrul mormintelor din necropola sarmatică de la Timișoara-Hladik 1 (jud. Timiș)*. *Considerații preliminare*, Sesiunea științifică anuală a Muzeului Civilizației Dacice și Romane din Deva, Deva, 21-23 iunie 2023.

6. Vitalie Bârcă, Robert Gindele, *Cești și străchini/boluri modelate cu mâna din așezarea dacilor liberi de la Arad (Sit B_06)*. *Considerații preliminare*, Sesiunea științifică anuală a Muzeului Civilizației Dacice și Romane din Deva, Deva, 21-23 iunie 2023.

7. Cristinel Plantos, Andrei Melincianu, **Vitalie Bârcă**, George Bounegru, *Cercetări arheologice recente în necropola nordică de la Apulum*, Conferința Națională a Institutului de Arheologie din Iași, „Provocări, căutări și certitudini în cercetarea arheologică românească actuală”, Ediția a XIII-a. Zilele Academice Ieșene, ediția a XXXVIII-a, Institutului de Arheologie din Iași, Iași, 18-21 octombrie 2023.
8. Sorin Cociș, **Vitalie Bârcă**, *Fibule puternic profilate barbare de tip Almgren 80, varianta “Vojtenki” de pe teritoriul României*, Conferința Națională a Institutului de Arheologie din Iași, „Provocări, căutări și certitudini în cercetarea arheologică românească actuală”, Ediția a XIII-a. Zilele Academice Ieșene, ediția a XXXVIII-a, Institutului de Arheologie din Iași, Iași, 18-21 octombrie 2023.
9. **Vitalie Bârcă**, Vitalie Josanu, *Observații pe marginea oglinzii cu reprezentare zoomorfă pe reversdescoperită recent pe teritoriul județului Neamț*, Conferința Națională a Institutului de Arheologie din Iași, „Provocări, căutări și certitudini în cercetarea arheologică românească actuală”, Ediția a XIII-a. Zilele Academice Ieșene, ediția a XXXVIII-a, Institutului de Arheologie din Iași, Iași, 18-21 octombrie 2023.
10. **Vitalie Bârcă**, Cristinel Plantos, George Valentin Bounegru, Andrei Melincianu, *Date preliminare privind cercetările arheologice preventive de la Alba Iulia - Bulevardul Republicii nr. 3*, Simpozionul Național „Arheologia în Transilvania. De la cercetarea de teren la interpretare”. Zilele Academice Clujene, ediția a XXXVI-a, Academia Română, Institutul de Arheologie și Istoria Artei din Cluj-Napoca, Cluj-Napoca, 8 noiembrie 2023.
11. Lavinia Grumeza, **Vitalie Bârcă**, *Mărgele din necropola sarmatică de la Timișoara – Hladik 1 (jud. Timiș). Observații preliminare*, Simpozionul Național „Arheologia în Transilvania. De la cercetarea de teren la interpretare”. Zilele Academice Clujene, ediția a XXXVI-a, Academia Română, Institutul de Arheologie și Istoria Artei din Cluj-Napoca, Cluj-Napoca, 8 noiembrie 2023.
12. **Vitalie Bârcă**, George Bounegru, *Oglindea cu semne tamga pe revers din colecția Muzeului Național al Unirii Alba Iulia*, Sesiunea științifică „Unitate, continuitate și independență în istoria poporului român. 105 ani de la Marea Unire (1918-2023)”, Muzeul Național al Unirii Alba Iulia, Alba Iulia, 23-24 noiembrie 2023.
13. Sorin Cociș, **Vitalie Bârcă**, *Fibule barbare de pe teritoriul României în intervalul cronologic cuprins între sfârșitul sec. II – sec. III p. Chr.*, Sesiunea științifică „Unitate, continuitate și independență în istoria poporului român. 105 ani de la Marea Unire (1918-2023)”, Muzeul Național al Unirii Alba Iulia, Alba Iulia, 23-24 noiembrie 2023.
14. Cristinel Fântâneau, Anca Mățiș, Cristian Florescu, **Vitalie Bârcă**, *Date preliminare privind obiectele de podoabă și vestimentație din necropola sarmatică de la Timișoara „Hladik 1” jud.*

Timiș), Sesiunea științifică „Unitate, continuitate și independență în istoria poporului român. 105 ani de la Marea Unire (1918-2023)”, Muzeul Național al Unirii Alba Iulia, Alba Iulia, 23-24 noiembrie 2023.

15. S. Mustăță, S. Cociș, Un depozit de obiecte metalice din Napoca romană (situl de pe strada Victor Deleu). ZILELE ACADEMICE CLUJENE, Ediția a XXXVI-a, Institutul de Arheologie și Istoria Artei Cluj-Napoca, 8 noiembrie 2023.

16. P. Dávid (Babeș-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár) – S. Cociș Román Akadémia Régészeti és Művészettörténeti Intézet, Kolozsvár): : *Városi fények. Megjegyzések az ókori Napoca római világítóeszközéről* , Archaeologia Transylvanica 3., Sfântu-Gheorghe, 24 noiembrie 2023.

17. Călin Cosma, Statut social, statut militar, atribut etnic. Fibule digitate cu mască umană pe picior din nordul și sud-estul Europei din Evul Mediu timpuriu Interferențe. Trecut, prezent, viitor, în perioada 12-14 octombrie 2023.

18. Călin Cosma, Tipuri de cercei din secolele VII-VIII descoperiți pe teritoriul Transilvaniei. Sesiunea Institutului de Arheologie și Istoria Artei, Noiembrie 2023.

19. Andreea Drăgan, I. V. Ferencz, C. Rogobete, Turnurile elenistice ca model arhitectural în lumea dacică. Abordare comparativă, at Simpozionul Național „De la Casă la Acasă. Despre organizarea internă a așezărilor, gospodăriilor și caselor”, Zalău, 20 septembrie, 2023.

20. Andreea Drăgan, Semne grafice pe ceramica din așezarea de a doua epocă a fierului de la Divici-Grad. Semnificație și relații interregionale, Simpozionul național „Arheologia în Transilvania. De la cercetarea de teren la interpretare (ediția a 3-a)”, 8 noiembrie 2023, Cluj-Napoca, organizat în cadrul Zilelor Academice Clujene 2023. http://arheologie-istoriaartei-cluj.ro/PDFs/ZAC_2023%20Arheologie.pdf

21. M. Egri, M. McCarty, A. Rustoiu, A. Drăgan, A. Căsălean, A. Georgescu, *Villa rustica de la Oarda-Bulza, jud. Alba. Campania 2022*, Sesiunea Științifică anuală dedicată zilei naționale a României „Unitate, continuitate și independență în istoria poporului român” MNUAI, Alba Iulia, 24-25 noiembrie 2022. <https://mnuai.ro/categorie/evenimente/sesiuni-stiintifice/>

22. B. Ciută, M. Egri, *Reconstituirea dietei vegetale a comunităților antice din villa rustica de la Oarda-Bulza (jud Alba)*, Sesiunea Științifică anuală dedicată zilei naționale a României „Unitate, continuitate și independență în istoria poporului român” MNUAI, Alba Iulia, 24-25 noiembrie 2022. <https://mnuai.ro/categorie/evenimente/sesiuni-stiintifice/>

22. M. Egri, M. M. McCarty, *Alexandru cel Mare în imaginarul provincial roman: cazul bustului de bronz de la Oarda-Bulza (jud. Alba)*, Sesiunea Științifică Anuală a MCDR, Deva, 22-23 iunie 2023.

<https://mcd.ro/index.php/ro/expozitii-si-evenimente/expozitii-permanente/evenimentesarmizegetusa/54-sesiunea-anuala-de-comunicari-stiintifice-2023-manifestare-culturala-cu-o-lunga-traditie>

23. R. Grindean, I. Tanțău, M. Egri, A. Rustoiu, *Palynological analysis of archaeological samples from the Mureș Valley*. Simpozionul BIO.T.A. - biodiversitate, tradiții și actualitate. Cluj-Napoca, 5-6 mai 2023. <https://biogeo.ubbcluj.ro/biota/>

24. R. Grindean, I. Tanțău, M. Egri, A. Rustoiu, *Studii palinologice din situri arheologice de pe valea Mureșului mijlociu*. Zilele Academice Clujene, ediția XXXVI-a, Simpozionul Național "Arheologia în Transilvania. De la cercetarea de teren la interpretare". Cluj-Napoca, 8 noiembrie 2023. <https://arheologie-istoriaartei-cluj.ro/>

25. G. Fazecaș, Fl. Gogâltan, Katócz Z., D. Marta, Fecete-Porsztner K., G.T. Pop, *Cercetări arheologice la Sântion-Dealul Mânăstirii*, la Sesiunea Națională de rapoarte Arheologice, ediția a LVII-a, Târgoviște, 29-31 mai 2023. <https://muzee-dambovitene.ro/sesiunea-nationala-de-rapoarte-arheologice-2023-va-fi-organizata-la-targoviste/>

26. V. Sava, Fl. Gogâltan, D. Diaconescu, I.C. Cireap, D. Preda, Al. Hegyi, V. Murgu, A. Mărincean, O. Dolog, D. Mereuță, M. Negoescu, Al. Micu, Al. Stache, T. Călin, *Cercetări arheologice în mega-fortul epocii bronzului târziu de la Sântana-Cetatea Veche, județul Arad, campania 2022*, la Sesiunea Națională de rapoarte Arheologice, ediția a LVII-a, Târgoviște, 29-31 mai 2023. <https://muzee-dambovitene.ro/sesiunea-nationala-de-rapoarte-arheologice-2023-va-fi-organizata-la-targoviste/>

27. V. Sava, Fl. Gogâltan, *De la tell-uri la mega-forturi. Așezările epocii bronzului (aprox. 2200-900 BC) din Bazinul Mureșului Inferior și cel al Crișului Alb*, la De la Casă la Acasă. Despre organizarea internă a așezărilor, gospodăriilor și caselor, Zalău, 19-21 octombrie 2023. <https://muzeuzalau.ro/simpozion-stiintific/>

28. Fl. Gogâltan, A. Demjén, A. Lőrincz, C. Ghemiș, Sz.S. Gál, A. Haliuc, R. Dumbravă, A. Nae, A. Vulpoi, B.S. Kelemen, I. Rusu, V.T. Lascu, B.P. Onac, I.N. Meleg, *Cercetări interdisciplinare în endocarstul Munților Pădurea Craiului*, la Zilele Academice Clujene, Ediția a XXXVI-a, organizat de Institutul de Arheologie și Istoria Artei Cluj-Napoca, 8. noiembrie 2023. https://acad.ro/institutia/comunicate/2022/49_ZileleAcademiceClujene.html

29. Fl. Gogâltan, A. Demjén, A. Lőrincz, C. Ghemiș, Sz.S. Gál, A. Haliuc, R. Dumbravă, A. Nae, A. Vulpoi, B.S. Kelemen, I. Rusu, V.T. Lascu, B.P. Onac, I.N. Meleg, *Cercetări arheologice în Peștera Izbul Topliței de Vida (Luncasprie, jud. Bihor)*, la Seminariile Institutului Emil G. Racoviță pentru studiul vieții în condiții extreme, Universitatea Babeș-Bolyai, 14 Noiembrie 2023.

30. Sz. S. Gál, A. Demjén, I.N. Meleg, **Fl. Gogâltan**, C. Ghemiş, V. Lascu, *Atipikus bronzkori temetkezések embertani elemzése a Bihar megyei Toplița barlangban/Analize antropologice a mormintelor atipice din epoca bronzului în Peștera Toplița din județul Bihor*, la Archaeologia Transylvanica 3, organizat de Muzeul Național Secuiesc din Sfântu Gheorghe, 24-26. noiembrie 2023. <https://sznm.ro/ro/event/archaeologia-transylvanica-3-ro/>
31. **S. Cociș, V.-A. Lăzărescu**, S. Socaciu, *Sutoru. Cercetări arheologice preventive în așezarea civilă și castru*, la Conferința Limes Forum X organizată de Muzeul Național de Istorie a României, București 6-7 decembrie 2022.
32. **S. Cociș, V.-A. Lăzărescu**, S. Socaciu, *Așezarea civilă dezvoltată în jurul castrului roman de la Sutor* la Sesiune de comunicări științifice a Muzeul de Istorie Turda, Turda 9-10 Decembrie 2022.
33. **V.-A. Lăzărescu, C. H. Opreanu**, *Latus praetorium a castrului de la Porolissum. O completare...* la Sesiunea anuală a Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan”, București 5-7 aprilie 2023.
34. V. Rusu-Bolindeț, **V.-A. Lăzărescu**, *Date preliminare privind aprovizionarea și consumul de ceramică fină la Porolissum. Studiu de caz: materialele ceramice descoperite în clădirea B6* la Sesiunea anuală a Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan”, București 5-7 aprilie 2023.
35. **V.-A. Lăzărescu, S. Cociș**, *Cronologia vicus-ului militar de la Sutor. Date preliminare* la Sesiunea anuală a Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan”, București 5-7 aprilie 2023.
36. **V.-A. Lăzărescu**, *Comentarii referitoare la distribuția și semnificația fibulelor „cu butoni în formă de ceapă” din Barbaricum în lumina unei noi descoperiri provenind de la Marca, jud. Sălaj* la Sesiunea Națională de Comunicări Științifice Milenii tezaurizate. Creație și spiritualitate, Buzău 9-11 mai 2023.
37. **S. Cociș, V.-A. Lăzărescu**, S. Socaciu, *Cercetările arheologice din vicus-ul de la Sutor, jud. Sălaj (2022)* la Sesiunea Națională de Rapoarte Arheologice ediția a 57-a, Târgoviște 29-31 mai 2023.
38. S. Socaciu, **V.-A. Lăzărescu**, *„To be, or not to be, that is the question” ... O reevaluare a presupuselor favissae descoperite în proximitatea templului dedicat lui Bel de la Porolissum* la Conferința Națională a Institutului de Arheologie din Iași / Academia Română-Filiala Iași Ediția a XIII-a: Provocări, căutări și certitudini în cercetarea arheologică românească actuală, Iași 18-21 octombrie 2023.
39. S. Socaciu, **S. Cociș, V.-A. Lăzărescu**, Sz. Ferencz, *Drumurile romane de la Sutor* la Conferința Națională a Institutului de Arheologie din Iași / Academia Română-Filiala Iași Ediția

a XIII-a: Provocări, căutări și certitudini în cercetarea arheologică românească actuală, Iași 18-21 octombrie 2023.

40. S. Socaciu, V.-A. Lăzărescu, *Gropi rituale sau gropi menajere? O reinterpretare a „favissei” templului lui Bel de la Porolissum prin prisma materialului arheologic* la Simpozionul Național Arheologia în Transilvania. De la cercetarea de teren la interpretare în cadrul Zilelor Academice Clujene. Ediția a X X XVI-a, 8 noiembrie 2023, Cluj-Napoca.

41. K. Vágó, S. Cociș, V.-A. Lăzărescu, S. Socaciu, „*Kitárta kapuját a zutori castrum*”. *Új adatok a római lelőhely datálásával kapcsolatban. Szilágy megye, Zutor* la Conferința Archaeologia Transylvanica 3, 24-26 noiembrie 2023, Sfântu Gheorghe.

42. Marina Musteață, *Exprimarea identităților sociale în mormintele de incinerare de tip ustrinum cu groapă arsă în necropola de la Apulum-Dealul Furcilor*, Sesiunea Națională a Studenților Istorici Români Iași, 3-6 mai 2023, [Simpozion studenți » Facultatea de Istorie \(uaic.ro\)](#).

43. Marina Musteață, *Artefacte din jais în necropola romană de la Apulum – Dealul Furcilor*, SIMPOZIONUL NAȚIONAL Arheologia în Transilvania. De la cercetarea de teren la interpretare, Cluj-Napoca, 8 Noiembrie 2023, [ARHEOLOGIE CLUJ-NAPOCA](#) [\(arheologie-istoriaartei-cluj.ro\)](#).

44. Marina Musteață, *Un mormânt cu artefacte din jais în necropola romană de la Apulum – Dealul Furcilor*, Conferința Științifică a Doctoranzilor Ediția I, București, 7-8 noiembrie 2023, [Academia Română - Institutia](#).

45. **Coriolan Horațiu Opreanu**, *Comerțul între Dacia și lumea barbară pe frontiera nordică a Imperiului Roman. Noi interpretări pe baza cercetărilor arheologice recente de la Porolissum*, Simpozionul Național ”Arheologia în Transilvania. De la cercetarea de teren la interpretare”, Zilele Academice Clujene XXXVI, Cluj-Napoca, 08.11.2023.

46. **Coriolan Horațiu Opreanu**, *Managementul sitului Porolissum. Limes Forum* 07-08. 12. 2023 Cluj-Napoca. Simpozion anual pe tema managementului monumentelor propuse pe lista de nominalizare UNESCO.

47. S. Berecki, **A. Rustoiu**, *Fântânele–Dâmbul Popii revizitat. Date preliminare arheometrice*. Zilele Academice Clujene, ediția XXXVI-a, Simpozionul Național “Arheologia în Transilvania. De la cercetarea de teren la interpretare”. Cluj-Napoca, 8 noiembrie 2023.

48. S. Berecki, **A. Rustoiu**, *Cercetările arheometrice recente ale cimitirului celtic de la Fântânele-Dâmbul Popii*. Sesiunea științifică anuală dedicată zilei naționale a României „Unitate, continuitate și independență în istoria poporului român”, Alba Iulia, 23–24 noiembrie 2023.

49. A.C. Căsălean, **A. Rustoiu**, M. Musteață, B. Lăpușan, D. Páll-Both, E. Tanasă, F. Boișteanu, S. Lăcrariu, B. Munteanu, R. Grindean, B. Ciută, *Cetatea dacică de la Cugir (jud. Alba). Noi*

cercetări și interpretări. Zilele Academice Clujene, ediția XXXVI-a, Simpozionul Național "Arheologia în Transilvania. De la cercetarea de teren la interpretare". Cluj-Napoca, 8 noiembrie 2023.

50. A. Rustoiu, A. C. Căsălean, *Cetatea dacică de la Cugir. Noi cercetări și interpretări.* Sesiunea științifică anuală dedicată zilei naționale a României „Unitate, continuitate și independență în istoria poporului român”, Alba Iulia, 23–24 noiembrie 2023.

51. I. Stanciu, *Practici magico-religioase spre începutul perioadei medievale timpurii. Două exemple din așezări situate în Transilvania și vecinătatea sa nord-vestică.* Simpozionul național "Arheologia în Transilvania. De la cercetare de teren la interpretare", Zilele Academice Clujene, 8 nov. 2023: https://arheologie-istoriaartei-cluj.ro/PDFs/ZAC_2023%20Arheologie.pdf

52. K. L. Filipek, J. Moore, I. Stanciu, K. Tucker, T. Loeffelmann, M. Oliverson, J. Montgomery, *Biomolecular investigations of Transylvanian children with s(Cu)rvy.* Simpozionul național "Arheologia în Transilvania. De la cercetare de teren la interpretare", Zilele Academice Clujene, 8 nov. 2023:

https://arheologie-istoriaartei-cluj.ro/PDFs/ZAC_2023%20Arheologie.pdf

53. Elena Firea, Ciprian Firea: *Câteva icoane din Transilvania și de la Muntele Athos și „cea de a doua fază a picturii moldovenești din timpul lui Ștefan cel Mare”* în Simpozionul Național „Artă și Restaurare” din cadrul Zilelor Academice Clujene Ediția 2023, Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Cluj-Napoca, 10 noiembrie 2023.

54. Saveta Pop, *Vasilie Zugravul. Un pictor din prima jumătate a secolului al XVIII-lea în Transilvania, la Sesiunea științifică anuală dedicată Zilei Naționale a României „Unitate, continuitate și independență în istoria poporului român. 105 ani de la Marea Unire (1918-2023)”*, Alba Iulia, 23-24 noiembrie 2023;

55. Saveta Pop, *Dumitru Zugravul. Un pictor din secolul al XVIII-lea în Transilvania, în cadrul, Zilele Academice Clujene, Ediția 2023, Simpozionul Artă și restaurare, 10 noiembrie, 2023.*

55. Elena Dana Prioteasa, *Pictura de la Ribița după restaurare: noi inscripții și observații iconografice, Simpozionul Artă și Restaurare, 10 noiembrie 2023, Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Cluj-Napoca.*

5. PARTICIPĂRI LA PROIECTE INTERNAȚIONALE SAU NAȚIONALE VIZÂND CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ SAU CONSERVAREA PATRIMONIULUI CULTURAL NAȚIONAL

1. V. A. Lăzărescu, Colaborare cu University of Warsaw, Faculty of Geology în cadrul proiectului bilateral: The assessment of effectiveness of geophysical methods applied on the relics of Roman forts from the area of the North-Western limes sector of Dacia Porolissensis with consideration of subsurface and hydrological conditions, din partea Institutului de Arheologie și Istoria Artei Cluj-Napoca, Dr. Vlad-Andrei Lăzărescu este liderul echipei, S. Cociș membru, durata protocolului bilateral 2021-2023.

2. C. Cosma, Production, redistribution and society in the early medieval Middle Danube Basin. Tracing the local in the emerging European world system (7th–11th centuries AD). Scientific collaboration agreement for the research programme between Hungarian National Museum, Budapest Eötvös Loránd University, Faculty of Humanities, Institute of Archaeology, Budapest Vasile Pârvan Institute of Archaeology, Romanian Academy, Bucharest, Institute of Archaeology and History of Art, Romanian Academy, Cluj-Napoca, National Museum for Transylvanian History, Cluj-Napoca National Museum of The Union, Alba Iulia, Archaeological Institute of the Charles University in Prague.

3. A. Rustoiu, M. Egri, Acord de colaborare științifică pentru investigații arheometalurgice între Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Academia Română Filiala Cluj și Department of Earth and Environmental Sciences, Brooklyn College, NY, USA, pentru perioada 2022-2026 – expert arheolog.

4. A. Rustoiu, M. Egri, Acord de colaborare științifică pentru cercetări arheogenetice între Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Academia Română Filiala Cluj și Max Planck Institute for the Science of Human History Jena, Germany, pentru perioada 2020-2024 – expert arheolog.

6. GRANTURI

6a. Internaționale

1. A. Rustoiu, M. Egri. co-directori ai grantului: Apulum Roman Villae Project; finanțat de SSHRC Canada; buget: 50855 CAD (33450 EUR); Membru IAIAC: **Andreea Drăgan, Marina Musteață**.

link: <https://arvp.home.blog/about-arvp>

2. Director grant inter-academic *Connectivity in the Iron Age in the Carpathian Basin*. Perioada: 2020-2023. Finanțat în baza Acordului și a Programului de cooperare științifică încheiate între Academia Română (AR) și Academia Slovacă de Științe (SAS). Membrii: **Mariana Egri, Andreea Drăgan și Adrian Căsălean**.

6b. Naționale

1. **A. Rustoiu**, Director grant: Lived lands. Communities, environment and land-use on the middle Mureș valley in the Late Iron Age and Roman provincial period. **Membrii în colectiv: Mariana Egri, Andreea Drăgan**; finanțat de UEFISCDI; buget: 1198010 RON; link:

https://uefiscdi.gov.ro/resource-825840-pce2020_-proiecte-aprobate_stiinte-umaniste.pdf

3. **A. Rustoiu**, Mentor în cadrul grantului post-doc *O poveste despre patru situri. Reconstituirea habitatului perioadei timpurii și mijlocii a epocii La Tène în zona de câmpie din sud-vestul României*, cod proiect: PN-III-P1-1.1-PD-2021-0264, care este implementat în perioada 01.04.2022 – 31.03.2024. Director grant Andrei Georgescu; buget: 249934 RON.

4. **F. Gogâltan**, membru în cadrul grantului *Consideratii geochimice si izotopice asupra amplitudinii poluarii cu metale in Europa central-estica in ultimii 7000 ani*. Cod proiect: PN-III-P4-ID-PCE-2020-0914 (2021-2023).

7. RAPOARTE, DOCUMENTE, ALTE STUDII ÎNTOCMITE LA CEREREA AUTORITĂȚILOR

1. **C. Găzdac**, membru în CNATDCU, comisia 31, Istorie și studii culturale: rapoarte și evaluări doctorate, abilitpr și concursuri de CS 2 și CS 1.

2. **A. Rustoiu**, membru în CNATDCU, comisia 31, Istorie și studii culturale: rapoarte și evaluări doctorate, abilitare și concursuri de CS 2 și CS 1.

3. **Vitalie Bârcă**, Raport de supraveghere arheologică pentru lucrări construire imobil nou pentru locuire în mun. Cluj-Napoca, str. Cetății, nr. 23-23A, nr. cadastral 344662.

4. **Vitalie Bârcă**, Raport de evaluare de teren (diagnostic arheologic intruziv) localitatea Moldovenești (jud. Cluj) pentru proiectul *Determinarea prezenței sau absenței patrimoniului arheologic din perimetrul obiectivului de investiție "Exploatare nisip și pietriș în localitatea Moldovenești, jud. Cluj"*.

8. PREMII NAȚIONALE SAU INTERNAȚIONALE

9. STAGII DE DOCUMENTARE; BURSE DE CERCETARE INTERNAȚIONALE SAU NAȚIONALE

1. **M. Egri**, DAAD Visiting Fellowship, Universitat zu Koln, 01.10 – 30.11.2023.

10. ACTIVITATE DIDACTICĂ

Mariana Egri

- Școala de Studii Avansate a Academiei Române (SCOSAAR), domeniul Istorie – 2 doctoranzi.

Ciprian Firea

- Cursul *Iconografia arte creștine* (Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca).
- Cursul *Pictura medievală din Transilvania: artă, iconografie, patronaj* (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca).
- Cursul *Istoria artei universale: Romanic și Gotic* (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca).
- Cursul *Istoria artei universale: Renașterea și Manierismul* (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca).

Cristian Găzdac

- Cursuri la Universitatea "Babeș-Bolyai" Cluj-Napoca:
  - Sisteme de securitate în istoria lumii (licență, ID)
  - Securitatea patrimoniului și a documentelor (nivel masterat și doctorat)
- Conducere doctorate la Școala Doctorală „Relații Internaționale și Securitate Europeană”, Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca.

Florin Gogâltan

- cursul Epoca bronzului în Europa și seminarul Arheologie homerică (Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Facultatea de Istorie și Filozofie).
- cursul Economia comunităților preistorice (Universității de Vest Timișoara, Facultatea de Filologie, Istorie și Teologie).

Sorin Cociș

Cursuri la Universitatea Națională de Știință și Tehnologie Politehnica București –departamentul Pitești 2023:

- Viața cotidiană în Imperiul Roman.
- Autohtoni și alogeni în secolele II-VII L 3.
- Originile civilizației moderne. Antichitatea greco-romană: Instituții și statalitate.
- Metode și tehnici de investigare a patrimoniului M1.
- Epoca marilor migrații.
- Bazele civilizației. Tehnologia și începuturile istoriei la Dunărea de Jos.
- Introducere în arheologie.

Vlad Lăzărescu

- Profesor Asociat la Universitatea Babeş-Bolyai Cluj-Napoca – cursul obligatoriu pentru Anul III semestrul II, linia română: *Seminar special*.

– **Coordonare doctorate.** Cu doctoranzi în curs: C. H. Opreanu (Universitatea „Babeş-Bolyai” Cluj-Napoca); Fl. Gogâltan (Universitatea ”Babeş-Bolyai” Cluj-Napoca); Cr. Găzdac (Şcoala Doctorală „Relații Internaționale și Securitate Europeană”, Universitatea „Babeş-Bolyai” Cluj-Napoca); C. Cosma (Şcoala Doctorală a Academiei Române - SCOSAAR). Aurel Rustoiu (Şcoala Doctorală a Academiei Române - SCOSAAR). S. Cociş (Şcoala Doctorală a Academiei Române - SCOSAAR), M. Egri (Şcoala Doctorală a Academiei Române - SCOSAAR).

11. ALTE ACTIVITĂȚI

11.1. Membrii în comitete de redacție ale unor reviste de specialitate.

Vitalie Bârcă

- Editor al revistei Journal of Ancient History and Archaeology <http://www.jaha.org.ro> Academia Română, Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca (revistă indxată Google Scholar, DOAJ, CEEOL, ERIH Plus, SCOPUS, Web of Science).

- Membru în comitetul științific al revistei Ziridava. Studia Archaeologica. Complexul Muzeal Arad <http://www.z-studarch.ro/>(revistă indxată ERIH Plus, CEEOL, CNCS B).

- Membru în colegiul de redacție al revistei Археологія і давня історія України/ Archaeology and Early History of Ukraine. Інститут археології Національної академії наук України / Institute of Archeology of the National Academy of Sciences of Ukraine <https://adiu.com.ua/index.php/journal>(revistă indxată Google Scholar, Index Copernicus, UlrichsWeb, ResearchBib).

- Membru al Institutului de Pre și protoistorie din cadrul Catedrei de Istorie Veche și Arheologie al Universității Babeş-Bolyai.

- Membru al Institutului de Arheologie Aplicată, din cadrul Universității ”Babeş-Bolyai” din Cluj-Napoca.

- Membru a Asociației de Studii pentru Arheologie Funerara.

- Membru al Centrului de Studii Militare Romane, București.

- Membru al Centrului de Studii Romane al Universității Babeş-Bolyai.

Sorin Cociş

-membru în colegiul de redactie al revistei Ephememis Napocensis.

- membru in colegiul de redactie al revistei Ziridava.,
- președinte Comisia Zonală a Monumentelor Istorice nr. 3.
- membru Comisia Națională a Monumentelor Istorice
- membru în Commission of Preventive Archaeology , International Union for Prehistoric and Protohistoric Sciences (IUPPS),coordonată prin Consiliul Internațional pentru Filozofie și Studii Umaniste UNESCO.

C. Firea

- Membru al Secțiunii de Evidență a Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice
- Secretar de redacție al revistei *Ars Transsilvaniae* (ISSN 1220 – 2789)
- Membru în Comitetul științific al revistei *Marisia* (ISSN 2668–7232)

Cristian Găzdac

- Expert MCC
- Membru în consiliul științific al sitului arheologic Sarmizegetusa Regia
- Editor: *Coins from Roman Sites and Collections of Roman Coins from Romania; Journal of Ancient History and Archaeology*
- Membru comitete editoriale: *Numizmatikai Kozlony*, *Arhiva Someșană*.

F. Gogâltan

- Membru în comitetele editoriale ale revistelor *Terra Sebus*, *Ziridava*, *Studia Archaeologica*, *Crisia*, *Studii și Comunicări Satu Mare*, *Cercetări Arheologice*, *Studia Praehistorica*.

I. Stanciu

- Membru în comisia de îndrumare a lucrării de doctorat C.-D. Țuțuianu, „Valea Mureșului de la Apulum la Micia între retragerea romană și venirea primilor slavi”, conducător științific conf. univ. dr. Cristian Ioan Popa (Universitatea „1 Decembrie” Alba Iulia).

A) Comitete editoriale:

- „Ephemeris Napocensis”
- Membru în grupul editorial al seriei “Orbis Mediaevalis”.

B) Referent științific:

- „In Terra Slavorum” (Kiev, Institutul de Arheologie al Academiei Ucrainene de Științe).
- „Ziridava. Studia Archaeologica” (Complexul Muzeal Arad).
- „Acta Musei Porolissensis. Arheologie–Restaurare–Conservare” (Muzeul Județean de Istorie și Arheologie, Zalău).
- „Marmatia. Arheologie–Istorie” (Muzeul Județean Maramureș, Baia Mare).
- „Satu Mare. Studii și Comunicări. Seria Arheologie” (Muzeul Județean Satu Mare).
- „Crisia” (Muzeul Țării Crișurilor Oradea).

Vlad Lăzărescu

- Membru în redacția *Ephemeris Napocensis* și *Journal of Ancient History and Archaeology*
- Membru în *International Society for Archaeological Prospection*.
- Reviewer pentru revista *Journal of Computer Applications & Quantitative Methods in Archaeology*.

Coriolan Opreanu

- editor *Ephemeris Napocensis*
- membru în comitetul științific *Acta Musei Porolissensis*
- membru în comitetul științific *Acta Musei Napocensis*
- coordonator serie monografii *Bibliotheca Ephemeris Napocensis*
- coordonator serie monografii *Corpus Limitis Imperii Romani*
- membru în Comisia Națională Limes a Ministerului Culturii
- membru din partea României în board-ul internațional al proiectului european "Corpus Limitis Imperii Romani" al Uniunii Academice Internaționale (Bruxelles)

Aurel Rustoiu- Membru în Editorial Bord of Monographiae Instituti Archaeologici Zagreb.

- Membru în colegiul de redacție al revistei *Orpheus: Journal of Indo-European and Thracian studies*. Sofia.
- Membru în colegiul de redacție al revistei *Thraco-Dacica*. Editura Academiei. ISSN 0259-1081.
- Membru în colegiul de redacție al revistei *Ephemeris Napocensis*.
- Co-editor al seriei *Interferențe etnice și culturale în Transilvania în milenii I a.Chr. – I p.Chr.* Editura Mega.
- Membru în colegiul de redacție al revistei *Analele Banatului*.
- Membru în consiliul științific al Muzeului Național al Banatului Timișoara.

Andreea Drăgan

- Realizarea paginii web a revistei Institutului, *Ephemeris Napocensis*, și întreținerea site-ului oficial al Institutului
- Membru al colegiului de redacție al revistelor *Ephemeris Napocensis* și *JAHA*.

Mariana Egri

- Programul EOSC Future User Group finanțat prin Programul EU Horizon Europe 2021-2023 – consultant științific.
- Membru în International Advisory Board, Institute of Archaeology Zagreb, Croatia

- Evaluare granturi de cercetare competiția 2023 – Agenția Croată pentru Granturi de Cercetare (HRZZ)

11.2. Citări ale lucrărilor redactate de membrii institutului în anul 2020 (stadiul 24 decembrie 2022).

Vitalie Bârcă – Google scholar citations: 21 (Total 580); H-index 12.

Cosma Călin – Google scholar citations: 16 (Total 206); H-index 7.

Sorin Cociș– Google scholar citations: 22 (Total 491); H-index 10.

Andreea Drăgan – Google scholar citations: 6 (Total 33); H-index 3.

Mariana Egri - Google scholar citations: 16 (Total 296); H-index 10.

Ciprian Firea – Google scholar citations: 4 (Total 27); H-index 3.

Cristian Gazdac – Google scholar citations: 28 (Total 409); H-index 13.

Florin Gogâltan – Google scholar citations: 54 (Total 598); H-index 13.

Vlad Lăzărescu – Google scholar citations: 23 (Total 192); H-index 7.

Coriolan Oprean – Google scholar citations:

Dana Prioteasa – Google scholar citations INEXISTENT. Citări raportate: .

Aurel Rustoiu – Google scholar citations: 44 (Total 1212); H-index 18.

Sanda Salontai – Google scholar citations: 1 (Total 28); H-index 2.

Ioan Stanciu – Google scholar citations: 18 (Total 339); H-index 9.

Cluj-Napoca

11 decembrie 2023

DIRECTOR

Acad. Marius Porumb

SECRETAR ȘTIINȚIFIC

Dr. Aurel Rustoiu

